

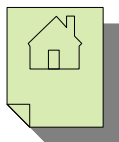
WÓJT GMINY MŁODZIESZYN

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MŁODZIESZYN

UWARUNKOWANIA ROZWOJU

Załącznik Nr 1
Do Uchwały Nr
Rady Gminy Młodzieszyn
z dnia

BUDOWLANE I URBANISTYCZNE USŁUGI PROJEKTOWE

mgr inż. ALICJA PEJTA-JAWORSKA

opracowania planistyczne, projekty infrastruktury technicznej, ekspertyzy z zakresu ochrony środowiska

09-400 Płock, ul. Kazimierza Wielkiego 37/93

tel. 0-24 2682268

kom. 504766500

e-mail: apijaworska@wp.pl

NIP 774-113-13-19

Temat: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego gminy Młodzieszyn

Nazwa opracowania: Uwarunkowania Rozwoju

Zleceniodawca: Gmina Młodzieszyn

Projektant studium:

mgr inż. Alicja Pejta-Jaworska

- uprawnienia urbanistyczne nr 1500

- Okręgowa Izba Urbanistów
z siedzibą w Warszawie WA-154

Data: wrzesień 2014 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp	4
1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu	5
2. Stan ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	9
3. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkość i jakość zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	11
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	22
5. Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia	30
6. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia	56
7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy	57
8. Stan prawny gruntów	58
9. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych	58
10. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych	62
11. Udokumentowane złoża kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla	62
12. Tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych	65
13. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	65
14. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	67
15. Wymagania dotyczące ochrony przeciwpowodziowej	69

WSTĘP

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r., poz. 199 z późn. zm.) w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, rada gminy podejmuje uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W związku ze zmianą polityki przestrzennej gminy odnośnie zagospodarowania terenu gminy oraz nowych uwarunkowań tego rozwoju, Rada Gminy Młodzieszyn podjęła Uchwałę Nr XXIX/178/2013 z dnia 21 marca 2013 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Młodzieszyn" zatwierdzonego Uchwałą Nr III/20/06 Rady Gminy Młodzieszyn z dnia 13.12.2006 r..

Przedmiotem "Studium" jest określenie polityki przestrzennej gminy, tj. między innymi wskazanie tych obszarów gminy, które są najodpowiedniejsze do pełnienia określonych funkcji.

Zgodnie z art. 10 w/w ustawy w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z :

- dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu,
- stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony,
- stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia,
- zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia,
- potrzeb i możliwości rozwoju gminy,
- stanu prawnego gruntów,
- występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- występowania udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla,
- występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno – ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.

W Studium uwzględniono zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego.

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE, ZAGOSPODAROWANIE I UZBROJENIE TERENU

GMINA MŁODZIESZYN W REGIONIE, POWIĄZANIA ZEWNĘTRZNE

Gmina Młodzieszyn położona jest w środkowej części Polski, w środkowo – zachodniej części województwa mazowieckiego, w granicach powiatu sochaczewskiego.

Północna część gminy to tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych położone w granicach Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000: OSO Dolina Środkowej Wisły i projektowanego SOO Kampinowska Dolina Wisły oraz granicach otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego.

Obszar gminy Młodzieszyn graniczy: od strony zachodniej z gminą Iłów i Rybno, od strony północnej na rzece Wiśle z gminą Wyszogród, od strony wschodniej z gminą Brochów, a od strony południowej z gminą Sochaczew.

Gmina położona jest w odległości około 50 km od Płocka, ok. 60 km od Warszawy i około 100 km od Łodzi.

Mapa 1 Mapa gminy Młodzieszyn

Źródło: <http://ugmlodzieszyn.bip.org.pl/?tree=110>

Powierzchnia gminy w 2013 r. wynosiła 117 km², to jest 11749 ha., co stanowi około 16 % powiatu sochaczewskiego.

Pod względem wielkości powierzchni wśród 7 gmin powiatu sochaczewskiego zajmuje 3 miejsce razem z gminą Sochaczew.

Tabela 1 Powierzchnia gminy Młodzieszyn

Jednostka terytorialna	ogółem w ha	ogółem w km2
	2013	2013
	ha	km2
MAZOWIECKIE	3555847	35558
Powiat sochaczewski	73480	735
Sochaczew - gmina miejska	2619	26
Sochaczew - gmina wiejska	9138	91
Brochów	11981	120
Łów	12907	130
Młodzieszyn	11749	117
Nowa Sucha	9015	90
Rybno	7275	73
Teresin	8796	88

Źródło:BDL

Wg danych GUS w 2013 r. w gminie Młodzieszyn zamieszkiwało 5607 osób (wg. stanu faktyczne miejsce zamieszkania na 31.XII.) i zanotowano wzrost w stosunku do 2010 r. (5585) o około 1%..

Administracyjnie obszar gminy Młodzieszyn podzielony jest na **20 sołectw**:: Adamowa Góra, Bibiampol, Bieliny - Olszynki, Helenka, Helenów - Skutki, Janów, Januszew, Juliopol, Justynów, Kamion, Leontynów, Marysin, Mistrzewice, Młodzieszyn, Młodzieszynek, Nowe Mistrzewice, Radziwiłka, Nowa Wieś - Rokicina, Stare Budy, Witkowice i **24 miejscowości**, oprócz w/w należą jeszcze Nowy Kamion, Kamion Poduchowny, Kamion Podgórny i Kamion Mały. Gmina położona jest w obszarze wpływów miasta Sochaczew.

Gmina Młodzieszyn posiada rozproszoną zabudowę skoncentrowaną w kilku ośrodkach osadniczych. Zwarty układ jako jedyna posiada wieś gminna Młodzieszyn, która jest największą miejscowością, będącą od 1975 r. siedzibą władz samorządowych. Wieś Młodzieszyn jest ośrodkiem administracyjno – usługowym skupiającym funkcje mieszkaniowe, usługowe, usługowo – przemysłowe i administracyjne.

Pozostałymi głównymi ośrodkami koncentracji funkcji:

- mieszkaniowych są wsie: Juliopol, Adamowa Góra, Janów, Kamion, Leontynów, Helenka,
- usługowych i produkcyjnych wsie: Janów, Kamion
- letniskowych są wsie: Nowa Wieś, Helenka, Witkowice, Radziwiłka, Marysin.

Gmina Młodzieszyn jest gminą o charakterze rolniczym. Rolnictwo posiada słabe warunki glebowe, 68,4% gruntów to gleby o niskich walorach agroekologicznych w klasie bonitacji V i VI. Jedynie w południowej części gminy występują kompleksy gleb średnio dobrych i bardzo dobrych (klasy bonitacyjnej III i II).

Obszar gminy wyposażony jest w następujące systemy uzbrojenia terenu:

- linie elektroenergetyczne napowietrzne najwyższych napięć 400 kV,
- linie elektroenergetyczne napowietrzne najwyższego napięcia 220 kV i wysokiego napięcia 110 kV,
- linie elektroenergetyczne napowietrzne średniego napięcia 15 kV,
- linie elektroenergetyczne napowietrzne niskiego napięcia 0,4 kV,
- linie teletechniczne,
- sieć wodociągową opartą na ujęciach wód podziemnych we wsiach: Młodzieszyn i Nowe Mistrzewice,
- oczyszczalnia ścieków i sieć kanalizacji sanitarnej we wsi Młodzieszyn,
- urządzenia melioracyjne,
- rurociąg produktów naftowych wraz z urządzeniami towarzyszącymi (światłowód).

Zaopatrzenie w ciepło odbywa się w systemie indywidualnych źródeł ciepła. Do celów bytowo-gospodarczych i grzewczych mieszkańcy korzystają z gazu płynnego w butlach. Odnawialne źródła energii reprezentowane są przez funkcjonujące trzy elektrownie wiatrowe o łącznej mocy 750 kW w miejscowości Budy Stare.

Gospodarka odpadami prowadzona jest w oparciu o wdrażaną selektywną zbiórkę odpadów.

Związki gminy z obszarami sąsiednimi mają miejsce w następujących dziedzinach:

- **środowisko przyrodnicze;**

Północna część gminy wchodzi w skład Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który jest częścią krajowego systemu obszarów chronionych. Stanowi też część europejskich sieci ekologicznych:

- wg ECONET - POLSKA jako międzynarodowy węzeł ekologiczny Puszczy Kampinoskiej,
- w sieci Natura 2000 – OSO ptaków Dolina Środkowej Wisły, SOO siedlisk Kampinoska Dolina Wisły.

- **problematyka gospodarcza;**

Aktywizacja gospodarcza w zakresie funkcji rekreacyjnych obszarów funkcjonalnie związanych z Doliną Wisły oraz funkcji usługowych wzdłuż drogi krajowej Nr 50.

- **komunikacja;**

Powiązania regionalne stanowią:

- droga krajowa Nr 50 relacji Ciechanów – Wyszogród – Młodzieszyn – Ostrów Mazowiecka,
- drogi wojewódzkie: Nr 577 relacji Łąck - Sanniki – Ruszki i Nr 575 relacji Płock – Słubice - Iłów – Kamion - Kazuń,

- **infrastruktura techniczna;**

- rurociąg produktów naftowych relacji Płock – Warszawa wraz z urządzeniami towarzyszącymi,
- linie elektroenergetyczne NN 400 kV relacji Płock – Rogowiec, Płock – Ołtarzew, NN 220 kV relacji Podolszyce – Mory, Konin – Sochaczew i WN 110 kV relacji Szkarada - Sochaczew, Wyszogród – Sochaczew.
- systemy łączności telekomunikacyjnej, funkcjonuje 5 stacji bazowych telefonii komórkowej: cztery w miejscowości Młodzieszyn, jedna w miejscowości Witkowice.

Wg *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego*, który określa politykę przestrzenną na terenie województwa w wyróżnionych obszarach problemowych i funkcjonalnych, teren gminy Młodzieszyn położony jest w obszarze Doliny Środkowej Wisły: obszar problemowy – funkcjonalny występowania szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej i występowania konfliktów przestrzennych. Polityka przestrzenna województwa dla przyjętej struktury funkcjonalno – przestrzennej została podzielona na dziewięć polityk; w/w obszar problemowy uwzględniono w pięciu spośród nich tj.:

1. Polityce poprawy odporności na zagrożenia naturalne i wspierania wzrostu bezpieczeństwa publicznego
2. Polityce kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska.
3. Polityce porządkowania i restrukturyzacji funkcjonalnej w województwie mazowieckim;
4. Zintegrowanej polityce opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej.
5. Polityce rozwoju i modernizacji obszarów wiejskich.

Ustalone w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego* zasady zagospodarowania przestrzennego w obszarze problemowym Dolina Środkowej Wisły obejmują m.in.:

- zasadę równowagi pomiędzy: potrzebą ochrony środowiska przyrodniczego – działaniami na rzecz przeciwdziałania zagrożeniu powodziowemu – wykorzystaniem gospodarczym Wisły zgodnie z ustawą *Prawo Wodne*;
- przeprowadzenie waloryzacji przyrodniczej i krajobrazowej Mazowsza, umożliwiając wskazanie obszarów niezbędnych dla zachowania ciągłości przestrzennej i funk-

cyjonalnej, przyrodniczych obszarów prawnie chronionych szczególnie rezerwatów i obszarów Natura 2000 w dolinie Wisły;

- wprowadzanie do dokumentów planowania miejscowego, decyzji o warunkach zabudowy i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego zasad i ograniczeń dotyczących zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z ustawą *Prawo wodne*;
- wykorzystanie potencjału transportowego i hydroenergetycznego Wisły z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju przy uwzględnieniu ograniczeń wynikających z występowania obszarów NATURA 2000;
- zasadę niezwłocznej poprawy stanu infrastruktury przeciwpowodziowej na Wiśle i jej dopływach;
- zasadę stosowania naturalnych środków przeciwpowodziowych poprzez tworzenie polderów zalewowych.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Gmina Młodzieszyn ma charakter typowo rolniczy.

Strukturę funkcjonalno – przestrzenną w obszarze gminy tworzą:

- podstawowy układ komunikacyjny tj. droga krajowa Nr 50, drogi wojewódzkie Nr 575 i Nr 577, drogi powiatowe oraz drogi gminne,
- układ jednostek osadniczych: miejscowość gminna Młodzieszyn z funkcją mieszkaniowo-usługową, produkcyjną i administracyjną; miejscowości Kamion, Julio-pol, Adamowa Góra z rozwijającą się funkcją mieszkaniową, miejscowości Helenka Kamion, Nowa Wieś, Radziwiłka, Marysin z funkcją rekreacyjną oraz Janów Ruszki z funkcją mieszkaniową, usługową i produkcyjną,
- zabudowa zagrodowa skupiająca się wzdłuż układów komunikacyjnych (Witkowice, Justynów, Budy Stare, Stare Mistrzewice, Nowe Mistrzewice) i ulegająca przekształceniom w kierunku wielofunkcyjnego rozwoju,
- rolnicza przestrzeń produkcyjna,
- strefa ekologiczna tworzona głównie przez dolinę rzeki Wisły, rzeki Bzury, kompleksy leśne, oraz dolinki cieków (w tym kanałów i rowów melioracyjnych) wraz z użytkami zielonymi pełniące rolę układów wentylacyjno – nawadniających.

Powiązania zewnętrzne przedmiotowych obszarów zapewniają: droga krajowa Nr 50 relacji Ciechanów - Wyszogród – Młodzieszyn - Ostrów Mazowiecka, drogi wojewódzkie: Nr 575 relacji Płock-Słubice-Ilów-Kamion-Kazuń Nowy oraz Nr 577 relacji Łąck-Sanniki-Ruszki i drogi powiatowe. Bezpośrednią obsługę komunikacyjną zapewnia istniejący i projektowany układ ulic lokalnych i dojazdowych.

Ogólnie należy stwierdzić, że istniejące zagospodarowanie w gminie jest zgodne z warunkowaniami przyrodniczymi. Północna część jest zagospodarowana ekstensywnie, następu-

je restrukturyzacja funkcjonalna istniejącego osadnictwa rolniczego w kierunku rozwoju funkcji rekreacyjnych i mieszkaniowych. W części środkowej gminy, gdzie dominują gleby dobre, podlegające ochronie przed zamianą przeznaczenia na cele nierolnicze prowadzona jest intensywna gospodarka rolna.

W miarę zwarta zabudowa jest skupiona głównie w miejscowości gminnej Młodzieszyn oraz miejscowościach: Kamion, Juliopol, Bibiampol, Adamowo Góra, Stare Mistrzewice. Zabudowa zagrodowa skupiona jest głównie wzdłuż dróg powiatowych i gminnych. Północna część to głównie kompleksy leśne, które stanowią pozostałość dawnych borów towarzyszących dolinie Wisły, są kontynuacją systemów leśnych w sąsiednich gminach w ramach Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Gospodarka przestrzenna w gminie prowadzona jest głównie w oparciu o zasadę „dobrego sąsiedztwa” na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i ustalenia lokalizacji celu publicznego. Przeprowadzana w nich analiza funkcji, cech zabudowy i zagospodarowania terenu w sąsiedztwie planowanej inwestycji zabezpiecza prawidłowy rozwój zainwestowania z zachowaniem ładu przestrzennego i ochrony środowiska. W 2013 r. wydano 5 decyzji o ustaleniu lokalizacji celu publicznego oraz ogółem 49 decyzji o warunkach zabudowy, w tym 39 dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Zagrożenie może stanowić niekontrolowany rozwój zabudowy w sąsiedztwie lasów i w dolinie Wisły oraz Bzury, co może spowodować zawężenie korytarzy migracji gatunków i degradację krajobrazu. Jednocześnie obserwuje się niedostateczny rozwój systemów infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki ściekowej, co powoduje obniżenie standardów obsługi mieszkańców i wzrost zanieczyszczenia środowiska, między innymi wprowadzanie ścieków do wód i ziemi.

Na terenie gminy rozwój zabudowy odbywa się w niewielkim stopniu w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowiące zmianę Miejscowego Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Młodzieszyn. W latach 1998-202 zatwierdzono 14 zmian planu gminy obejmujących tereny w miejscowościach Młodzieszyn, Juliopol, Leontynów, Bibiampol, Helenka, Janów-Ruszki, Marysin, Nowa Wieś, Olszynki, Stare Budy, Witkowice, Kamion, Młodzieszyn, Janów-Ruszki i Radziwiłka, Stare Mistrzewice, Stefanów.

Wg danych GUS w 2013 r. powierzchnia objęta planami stanowiła 802 ha (udział w powierzchni gminy wynosił 6,8%), w trakcie sporządzania są 3 plany obejmujące powierzchnię 26 ha.

Politykę przestrzenną gminy określa „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Młodzieszyn” (obecnie aktualizowane).

3. STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO, W TYM STAN ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚĆ I JAKOŚĆ ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW

OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Stan środowiska przyrodniczego gminy został opracowany na podstawie opracowania ekofizjograficznego podstawowego dla terenu gminy Młodzieszyn.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski w układzie dziesiętnym opracowanej przez J. Kondrackiego obszar gminy Młodzieszyn położony jest w obrębie dwóch mezoregionów zaliczanych do makroregionu Niziny Środkowomazowieckiej (318.7), podprowincji Niziny Środkowopolskie (318):

- przeważająca część w obrębie mezoregionu Kotlina Warszawska (318.73),
- niewielka południowa część w obrębie mezoregionu Równina Kutnowska (318.71).

Kotlina Warszawska obejmuje rozszerzenie doliny Wisły poniżej Warszawy. Na jej terenie średni poziom zwierciadła Wisły pomiędzy Warszawą a początkiem Kotliny Płockiej obniża się od 78 m do 57 m n.p.m na odcinku ponad 100 km długości rzeki. Szerokość pradoliny Wisły jest bardzo zróżnicowana i wynosi od kilku km w zwężeniu pod Warszawą i powyżej Płocka, do ponad 20 km pośrodku w/w odcinka. W jej obrębie wyróżnić można dwa typy krajobrazu: tarasów zalewowych (głównie łąkowo – rolny) i tarasów nadzalewowych (piaszczysty z wydmami, przeważnie zalesiony). Kotlina ma predyspozycje tektoniczne. Akumulacja wodna zachodziła tu w wielu cyklach i była związana z obniżaniem się kotliny.

Równina Kutnowska to obszar o monotonnym ukształtowaniu i rzędnych terenu od 90 - 110 m n.p.m. Jedynie w zachodniej części równiny występują wzgórza morenowe (tzw. moreny kutnowskie) o wysokościach 140 - 160 m n.p.m. Jest to obszar rolniczy, prawie bez lasów o dość zróżnicowanych glebach. Obok gleb brunatnych i płowych na piaskach naglinowych lub ciężkich glinach morenowych na Równinie Kutnowskiej występują również czarne ziemie na gruntach pyłowych.

Rzeźba terenu

Teren gminy to obszar staroglacjalny o rzeźbie ukształtowanej w okresie zlodowacenia środkowopolskiego (stadiał północnomazowiecki) a także działania późniejszych procesów peryglacjalnych oraz erozji rzecznej.

Na obszarze gminy wyróżnić można dwie podstawowe jednostki morfogenetyczne:

- dolinę rzeki Wisły,
- zdenudowaną wysoczyznę morenową (równinę denudacji peryglacjalnej) obejmującą niewielką południową części gminy.

Dolina Wisły obejmuje północną część gminy. Powstała w wyniku erozji i akumulacji wód w plejstocenie i holocenie. Jest to forma rozległa i płaska o dobrze wykształconych tarasach i zmiennej szerokości sięgającej na terenie gminy w najszerszym miejscu około 1,5 km.

W obrębie doliny Wisły w granicach gminy Młodzieszyn wyróżniono:

- **taras zalewowy**, ciągnący się wzdłuż koryta rzeki, o rzędnych od około 62,2 m n.p.m. do około 65,8 m n.p.m. i wyniesiony około 3 m nad poziom rzeki. Od strony rzeki ograniczony wałem przeciwpowodziowym o wysokości około 5 m.
- **taras nadzalewowy**, o płaskiej powierzchni urozmaiconej starorzeczami i wydymami. Teren o rzędnych wynoszących od około 65,8 m n.p.m. do około 68,0 m n.p.m.
- **taras akumulacyjny** zwany „kampinoskim”, występujący wzdłuż całej doliny Wisły o rzędnych do około 80 m n.p.m., o powierzchni płaskiej, urozmaiconej obniżeniami i formami wydmy. Taras ten ograniczony jest wyraźną krawędzią o wysokości od 1 m do 5 m.
- **taras erozyjno – akumulacyjny**, o rzędnych do około 85 m n.p.m., powierzchni prawie płaskiej, rozciętej dolinkami cieków i kanałów,
- **łachy**, powierzchnie w obrębie współczesnego koryta rzeki Wisły wyniesione od około 2 m do około 3 m nad powierzchnię lustra wody, o powierzchni płaskiej i wydłużonym kształcie zgodnie z kierunkiem nurtu rzeki,
- **wydmy**, występujące w formie wałów, największe i najlepiej wykształcone o wysokości względnej do 15 – 20 m występują w obrębie tarasu akumulacyjnego (tzw. „kampinoskiego”). Mniejsze wydmy oraz pola piasków przewianych występują u podnóża krawędzi tarasu akumulacyjno – erozyjnego. Wśród wydym licznie występują zagłębienia deflacyjne (misy, wywiania). Zagłębienia te są przeważnie podmokłe i zabagnione.

Zdenudowana wysoczyzna morenowa obejmuje niewielki fragment południowej części terenu gminy, położony w obrębie Równiny Kutnowskiej. Rzeźba terenu ukształtowana została w okresie zlodowacenia środkowopolskiego i przekształcona (znacznie złagodzona) wskutek działania późniejszych procesów peryglacjalnych. Jest to płaska, lekko falista, pochylona w kierunku północno – wschodnim równina denudacyjna o rzędnych terenu w granicach gminy Młodzieszyn od około 78,0 m n.p.m. do około 87,8 m n.p.m. i spadkach mniejszych od 5%.

W jej obrębie wyróżnić można:

- moreny czołowe występujące w południowej części gminy w rejonie wsi Łęg w postaci pojedynczych wzgórz piaszczysto – żwirowych silnie zdenudowanych o wysokości 1,5 – 2,0 m.

Wysoczyznę rozcinają liczne dolinki cieków ze stałym lub okresowym odpływem.

Poza formami naturalnymi na terenie gminy Młodzieszyn występują również formy antropogeniczne. Są to sztucznie uformowane skarpy, nasypy, wykopy komunikacyjne drogowe oraz wyrobiska związane z eksploatacją surowców mineralnych.

Rzędne terenu gminy kształtują się od około 62,2 m n.p.m. w dolinie rzeki Wisły i Bzury do około 87,8 m n.p.m. na terenie wysoczyzny.

Budowa geologiczna

Gmina Młodzieszyn położona jest w obrębie Niecki Mazowieckiej stanowiącej zagłębienie w utworach kredowych. W budowie geologicznej podłoża gminy można wyróżnić utwory

czwartorzędowe i stanowiące ich podłoże utwory trzeciorzędowe. Podłoże to jest bardzo zniszczone erozyjnie, występują w nim liczne rynny i zagłębienia o różnej głębokości. Utwory są zaburzone i silnie sfałdowane glaciektogenicznie, charakteryzują się dużymi deniwelacjami.

Osady czwartorzędowe to utwory:

- holocenu reprezentowane przez:
 - utwory rzeczne – muły, piaski i żwiry rzeczne oraz mady rzeczne; występują na tarasie nadzalewowym i zalewowym rzeki Wisły oraz w dolinie rzeki Bzury, wykształcone jako pyły zwykłe i ilaste oraz piaski słabo gliniaste
 - utwory aluwialno – deluwialne, reprezentowane przez namuły piaszczyste lub pylaste oraz piaski drobne występujące w dnach współczesnych dolin i zagłębień.
 - utwory bagiennie - torfy, występujące w obrębie tarasu akumulacyjnego, w obniżeniach pasów bagiennych i lokalnych zagłębieniach.
- plejstocenu reprezentowane przez:
 - utwory rzeczne – mady, mułki, piaski i żwiry rzeczne; piaski drobne, lokalnie średnie lub pylaste średnio zagęszczone miejscami przedzielone lub podścielone żwirami. Występują w północnej części gminy w dolinie rzeki Wisły oraz w części wschodniej w dolinie rzeki Bzury,
 - utwory zastoiskowe - ły, mułki, piaski zastoiskowe i jeziorne, budujące głównie powierzchnię tarasu erozyjno – akumulacyjnego rzeki Wisły oraz występujące wzdłuż doliny rzeki Bzury.
 - utwory wodno-lodowcowe i lodowcowe - piaski drobno- i średnioziarniste z domieszką żwirów. Występują głównie w południowo - zachodniej i południowej części gminy w rejonie wsi Budy Stare, Młodzieszyn, Justynów, Ruszki, Adamowa Góra,
 - utwory lodowcowe - gliny zwałowe, występujące od powierzchni terenu w obrębie wysoczyzny, wykształcone jako gliny piaszczyste, miejscami pylaste, lokalnie z domieszką żwirów i kamieni, o konsystencji na ogół twardeplastycznej i półzwałowej, występują jedynie w okolicach miejscowości Janów,
 - utwory czołowo – morenowe: piaski i żwiry czołowo – morenowe występujące w formie niewielkich wzniesień głównie w pasie Łęg - Adamowa Góra. Są to piaski różnoziarniste ze żwirem średnio zagęszczone i zagęszczone.
 - utwory eoliczne – piaski eoliczne i piaski eoliczne w wydmach; piaski drobne i średnie luźne miejscami zapyłone, występujące w obrębie zamkniętych form wydmyowych jako cienka pokrywa piasków przewianych. Stratygraficznie należą do plejstocenu i holocenu.

Osady trzeciorzędowe reprezentowane są przez utwory:

- pliocenu w postaci ilów pstrych,
- miocenu w postaci ilów, piasków z przewarstwieniami mułków,

- oligocenu w postaci różnoziarnistych piasków od pylastych do grubych ze żwirami.

Z punktu widzenia lokalizacji zabudowy na terenie gminy występują grunty nośne, ale charakteryzujące się zmiennymi właściwościami:

- najkorzystniejsze dla budownictwa są piaski, zarówno występujące w dolinie Wisły jak i na wysoczyźnie oraz gliny zwałowe,
- grunty o mniej korzystnych warunkach to ropy i muły zastoiskowe, które występują na dużych obszarach tarasu nadzalewowego. Grunty te pod wpływem wody uplastyczniają się, wykopy pod fundamenty należy zabezpieczać więc przed zawodnieniem,
- najniekorzystniejsze dla posadowienia obiektów są piaski tarasu zalewowego, torfy, utwory deluwialne oraz piaski eoliczne.

Surowce mineralne

Występowanie surowców mineralnych związane jest z budową geologiczną terenu. Na terenie gminy Młodzieszyn występują złoża kopalin pospolitych – kruszywa naturalnego tj. piasków i żwirów w miejscowościach: Juliopol, Mistrzewice Nowe, Mistrzewice Stare, Nowa Wieś oraz złoża torfów (Kanał Bieliński) i surowców ilastych ceramiki budowlanej w miejscowościach: Budy Stare i Łęg.

Gleby

Na terenie gminy wyróżniają się dwa obszary użytkowania gleb:

- **północny**, gdzie dominują:
 - **las i użytki zielone**; lasy zajmują przeważającą część północnego obszaru gminy. Użytki zielone występują głównie w dolinie Wisły i Bzury oraz w zagłębieniach terenu na madowach, glebach torfowych i murszałowych w klasie bonitacji III, IV, V i VI. Użytki zielone średniej jakości na glebach III i IV klasy występują głównie w dolinie rzeki Bzury, w okolicach wsi Witkowice,
 - **gleby brunatne kwaśne** żytne dobre, słabe i bardzo słabe, w klasie bonitacji IV, V i VI; wytworzone z piasków słabo gliniastych i piasków luźnych oraz niewielkie obszary gleb pszennych dobrych w klasie bonitacji II i III występujące w okolicach miejscowości Januszew i Witkowice,
 - **czarne ziemi właściwe i zdegradowane** zbożowo – pastewne mocne i słabe występujące lokalnie na niewielkich obszarach w okolicach miejscowości Kamion; wytworzone z glin lekkich pylastych, piasków gliniastych lekkich lub mocnych, charakteryzujące się wysoką zawartością składników pokarmowych, wysoką żyznością i okresowo wadliwymi stosunkami wodnymi.

Obszar ten może być wykorzystywany do gospodarki pozarolniczej np. budownictwa, turystyki, rekreacji i wypoczynku z wykorzystaniem kompleksów leśnych i rzeki Wisły i Bzury oraz hodowli przy wykorzystaniu użytków zielonych jako zaplecza paszowego.

- **południowy** z dominującą formą użytkowania gleb w postaci użytków orných występujących na bardzo dobrych i dobrych glebach. Znaczny procent stanowią tutaj:
 - ***czarne ziemie właściwe i zdegradowane*** pszenne bardzo dobre i dobre oraz żytnie bardzo dobre w klasie bonitacji II i III; występujące w okolicach wsi Młodzieszyn, Justynów, Janów, Ruszki, Skutki i Helenów. Są to gleby wytworzone z glin lekkich pylastych, piasków gliniastych lekkich lub mocnych, o korzystnych warunkach wodnych i powietrznych, wysokiej żyzności, łatwe w uprawie. Na niewielkich obszarach występują również gleby zbożowo – pastewne charakteryzujące się wysoką zawartością składników pokarmowych, wysoką żyznością i okresowo wadliwymi stosunkami wodnymi.
 - ***gleby bielcowe i brunatne właściwe*** pszenne dobre i żytnie bardzo dobre w klasie bonitacji III; występują w okolicach wsi Ruszki, Janów i Helenów. Są to gleby wytworzone z glin lekkich pylastych, piasków gliniastych lekkich i piasków słabo gliniastych
 - ***gleby brunatne kwaśne:***
 - pszenne dobre i wadliwe w klasie bonitacji II, III i IV; wytworzone z glin lekkich pylastych, występujące na niewielkim obszarze w rejonie wsi Stare Mistrzewice,
 - żytnie dobre, słabe i bardzo słabe, w klasie bonitacji IV średnio korzystne do produkcji rolnej, o wysokości plonów zależnej od m.in. ilości i rozkładu opadów w okresie wegetacji oraz w klasie bonitacji V i VI niekorzystne do produkcji rolnej, o bardzo niskiej opłacalności upraw. Są to gleby wytworzone z piasków słabo gliniastych i piasków luźnych.

Obszar południowy gminy posiada korzystne warunki do intensywnej produkcji roślin uprawnych nawet o wysokich wymaganiach.

Wody powierzchniowe

Gmina Młodzieszyn należy do zlewni rzeki Wisły i Bzury będącej dopływem Wisły. Wody powierzchniowe na terenie gminy reprezentowane są przez: rzekę Wisłę, rzekę Bzurę, Kanały: Arciechowski, Januszewski, Bieliński, Mistrzewicki, Żuków – Skutki, Giżycki i Lubiejewski stanowiące śródlądowe wody powierzchniowe płynące oraz szereg bezimiennych cieków.

Wisła stanowi północną granicę gminy, szerokość koryta rzeki na terenie gminy jest zmienna i waha się 0,5 – 1,5 km. W obrębie koryta rzeki występują liczne ławice i kępy, których wysokość względna lokalnie dochodzi do około 3 m przy stanie wody zbliżonym do średniego w skali roku. Rzekę Wisłę charakteryzuje śnieżno - deszczowy ustrój zasilania. Na terenie gminy Młodzieszyn obwałowanie rzeki Wisły ma długość około 5,75 km, wysokość względną około 4 – 5 m, jego stan techniczny jest dobry, spełnia wymogi dla budowli hydrotechnicznej klasy II, chroni dolinę przed zalewem wodą o prawdopodobieństwie występowania 1%.

Rzeka Bzura jest główną rzeką gminy pod względem hydrograficznym, wraz ze swym dorzeczem odwadnia cały obszar gminy Młodzieszyn. Płyne wzdłuż wschodniej granicy gminy, stanowiąc jednocześnie granicę z gminą Brochów. Jest to rzeka nieuregulowana, o silnie meandrującym korycie tworzącym liczne zakola. Na terenie gminy obwałowanie rzeki Bzury ma długość 5,23 km (wał prawy 1,35 km, wał lewy 3,88 km) oraz wysokość względną około 4 – 6 m, jego stan techniczny jest dobry, spełnia wymogi dla budowli hydrotechnicznej klasy II, chroni dolinę przed zalewem wodą o prawdopodobieństwie występowania 1%.

Kanały: Arciechowski, Januszewski, Bieliński, Mistrzewicki, Żuków – Skutki, Giżycki i Lubiejewski są urządzeniami melioracji podstawowych i odwadniają teren gminy. Ponadto na całym obszarze gminy występuje sieć rowów melioracyjnych, sieć drenarska, oczka wodne wypełniające zagłębienia bezodpływowe i stawy.

Sztuczna retencja wodna na terenie gminy odgrywa znikomą rolę, przez co doliny istniejących cieków wodnych są uzależnione wyłącznie od naturalnego reżimu hydrologicznego zlewni. Zbiorniki retencyjne znajdują się w m. Mistrzewice (Kanał Mistrzewicki) i w m. Juliopol (Kanał Żuków – Skutki), budowle wodne takie jak przepusty wałowe występują na wałach rzeki Wisły i Bzury, zastawka funkcjonuje na rowie Lż22 w Janowie Ruszkach.

Powierzchnia gminy Młodzieszyn jest w zmeliorowana w zakresie użytków rolnych na poziomie 38,5%, nie występują potrzeby melioracyjne.

Wody gruntowe

Poziom wód gruntowych na przedmiotowym obszarze jest ściśle powiązany z budową geologiczną, rzeźbą terenu oraz przepuszczalnością. Na terenie gminy Młodzieszyn wyróżnić można trzy obszary o odmiennym reżimie wód gruntowych:

1. Obszar o zaleganiu wód gruntowych w strefie 0 – 1 m p.p.t.,
2. Obszar o zaleganiu wód gruntowych w strefie 0 – 2 m p.p.t.,
3. Obszar o zaleganiu wód gruntowych w strefie poniżej 2 m p.p.t..

Plaska rzeźba terenu oraz nieznaczne wzniesienie w stosunku do dolin i obniżeń powoduje, że na znacznych obszarach występują wody płyciej niż 2,0 m. Obszary, gdzie zaleganie wód gruntowych występuje na poziomie 0-1 i 0-2 m p.p.t. położone są głównie na terenie niższych tarasów rzeki Wisły, na tarasie akumulacyjnym („kampinoskim”) oraz na częściowo na tarasie erozyjno – akumulacyjnym. Zaleganie wód gruntowych w strefie do 2 m p.p.t. występuje głównie w dolinach cieków i kanałów, obniżeniach terenu w rejonie miejscowości Januszew, Kamion, Nowa Wieś, Budy Stare, Wianek, Helenka, Janów. Głębiej niż 2,0 m wody gruntowe występują głównie w obszarze wysoczyzny oraz wyspowo na tarasie erozyjno – akumulacyjnym.

Wody podziemne

Obszar opracowania znajduje się w granicach GZWP – Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215A. Jest to zbiornik wód porowych występujących w osadach trzeciorzędowych wyróżnionych jako Subniecka Warszawska. Średnia głębokość ujęć czerpiących wodę z tej

jednostki wynosi 160 m. Znaczna głębokość zbiornika decyduje o stosunkowo dobrej izolacyjności wód od powierzchni oraz średniej i dużej ich waloryzacji (małej wrażliwości na wpływ czynników antropogenicznych). Struktury hydrogeologiczne są dobrze izolowane na terenie wysoczyzny, natomiast w dolinie Wisły wody podziemne są niskiej jakości – III klasa. Główny użytkowy poziom wodonośny znajduje się w utworach czwartorzędowych. Charakteryzuje się on dobrym stopniem izolacji od wpływu zanieczyszczeń mogących przedostawać się z powierzchni terenu. Poziom wodonośny jest dobrze izolowany, odporny na skażenia antropogeniczne, stopień zagrożenia wód podziemnych jest mały.

Czwartorzędowy poziom wodonośny odznacza się znaczną zmiennością w rozprzestrzenieniu poziomym i pionowym warstw wodonośnych oraz zmiennością wykształcenia litologicznego.

Występują w nim następujące warstwy wodonośne:

- I. warstwa przypowierzchniowa o zmiennej miąższości, bez znaczenia użytkowego i ujmowana przez studnie kopane, zwierciadło wody stabilizuje się na poziomie 7–10 m powyżej zwierciadła drugiej warstwy tj. na rzędnej 79–81 m n.p.m.,
- II. warstwa reprezentowana przez żwiry i piaski fluwiogłacjalne na głębokości 10–30 m pod łąkami i mułkami zastoiskowymi o miąższości 13–19,5 m, z której woda ujmowana jest przez studnie wiercone, o wydajności zróżnicowanej od 16 - 33 m³/h; zwierciadło wody napięte stabilizuje się na głębokości 10–12 m na rzędnych 69,5 – 72,0 m n.p.m.

Z wód zalegających w utworach poziomu czwartorzędowego korzysta się na potrzeby zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy, działalności gospodarczej i rolniczej oraz do celów przeciwpożarowych.

Ustalone decyzją z 1996 r. Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa zasoby eksploatacyjne wód podziemnych dla rejonu Młodzieszyn wynoszą 1082 m³/h, przy S= 1,9–3,2 m.

Na terenie gminy znajdują się 2 ujęcia wód czwartorzędowych, będące podstawą wodociągów gminnych i służące do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę; ujęcie w Młodzieszynie składające się z dwóch studni oraz w Mistrzewicach Nowych.

Na terenie gminy znajdują się również liczne studnie wiercone (szczególnie w miejscowości Młodzieszyn, Justynów) wykorzystywane w rolnictwie do nawadniania pól i upraw.

Klimat

Obszar gminy Młodzieszyn wg regionalizacji klimatycznej Polski opracowanej przez W. Okołowicz i D. Martyn położony jest w Regionie Mazowiecko – Podlaskim i ma klimat z przewagą wpływów kontynentalnych. Według regionalizacji rolniczo - klimatycznej Polski opracowanej przez Gumińskiego i zmodyfikowanej przez J. Kondrackiego omawiany teren położony jest w VIII Dzielnicy Środkowej.

Warunki klimatyczne gminy charakteryzują się następującymi wartościami, dla poszczególnych elementów klimatu:

- średnia roczna temperatura powietrza: 7,8 °C,
- średnia roczna wilgotność względna: 79%,

- okres wegetacji roślin: 210 - 220 dni,
- liczba dni mroźnych: 30 - 45 dni,
- liczba dni z pokrywą śnieżną: 26 - 90 dni,
- wysokość średnich rocznych opadów atmosferycznych: ok. 532 mm – 588 mm,
- średnia roczna prędkość wiatru (średnie 10-minutowe): ok. 4 m/s,
- średnia roczna prędkość maksymalna (średnie 10-minutowe): 15 m/s,

Na obszarze gminy dominują wiatry o kierunku zachodnim i południowo – zachodnim, których udział jest największy w lipcu i w lutym. Od listopada do stycznia dominują wiatry o kierunku północno – zachodnim. Najmniej jest wiatrów o kierunku północnym i północno – wschodnim. Energia użyteczna wiatru na wysokości 10 m n.p.g. w terenie otwartym osiąga wartość 750 kWh/m²/rok.

Obszar gminy jest stosunkowo dobrze przewietrzany; najistotniejsze znaczenie ma dolina Wisły jako naturalny korytarz wentylacyjny. Główny kierunek grawitacyjnego spływu powietrza następuje z kierunku zachodniego.

Rozległa i lokalnie podmokła dolina Wisły oraz mniejsze doliny i obniżenia stanowią obszar częstych inwersji radiacyjnych i zalegania chłodnego powietrza. Różnice temperatur pomiędzy dolinami a obszarami wyżej położonymi mogą wynosić od 2 - 5 °C. Zjawisko to występuje w okresach wyżowej pogody – bezchmurnej i bezwietrznej nocą i nad ranem, kiedy po dniu podłoże i powietrze przy ziemi jest ogrzane, podłoże wypromieniowuje swoje ciepło do atmosfery, szybko ochładzając się. W warstwie tuż przy powierzchni, powietrze staje się wtedy chłodniejsze niż znajdujące się ponad nim powietrze uprzednio ogrzane, które traci ciepło znacznie wolniej.

Najkorzystniejsze warunki termiczne panują na terenach wysoczyzny. Dobowy przebieg temperatury charakteryzuje się znacznym wyrównaniem, co jest korzystne dla wzrostu roślin.

Szata roślinna

Szata roślinna występująca na terenie gminy jest zróżnicowana i można ją zgrupować w następujących formacjach:

- lasy, zadrzewienia i zarośla,
- doliny rzeczne, cieków (kanałów) z udziałem zadrzewień i zarośli łąkowych, wilgotnych łąk,
- obniżenia podmokłe, starorzecza, zbiorniki wodne z roślinnością szuwarową i wodną,
- pola uprawne z udziałem zadrzewień,
- roślinność antropogeniczna będąca w całości lub w części wynikiem działalności ludzkiej.

Obecny stan flory gminy – wysoczyzn i dolin obejmuje prawie wszystkie ekologiczne typy roślin charakterystyczne dla krainy niżu polskiego.

Roślinność naturalna jest odbiciem cech siedliska oraz klimatu i ma piętno kontynentalne. Kontynentalny bór sosnowy, nadrzeczne łągi wierzbowo – topolowe, łągi jesionowo – olszowe, jesionowo - wiązowe, grądy w odmianie mazowieckiej, olsy.

Zdecydowanie największe powierzchnie zajmują wielkopowierzchniowe pola uprawne, na których dominują zboża oraz rośliny okopowe. Towarzysząca uprawom roślinność segetalna ma tu znaczenie marginalne. Jej niewielkie płaty za sprawą stosowania herbicydów pozostały najczęściej na krawędziach pól. Są one ostoją niektórych gatunków pospolitych chwastów. Obok pól uprawnych istotną powierzchnię zajmują zbiorowiska łąkowe. Wykorzystywane są one jako intensywnie użytkowane łąki kośne lub częściej jako pastwiska. Większość powierzchni gruntów zajętych obecnie przez łąki została w przeszłości zmeliorowana stąd też wiele z nich reprezentuje zbiorowiska trudne do fitosocjologicznego zaklasyfikowania. Są to koszone, nawożone i podsiewane różnego rodzaju gatunkami traw łąki świeże i wilgotne. Na wilgotnych i sezonowo podtopionych obszarach w pobliżu rzek i kanałów zachowały się niewielkie płaty roślinności szuwarowej.

Dolina rzeki Wisły jest obszarem bardzo wartościowym pod względem przyrodniczym – jest to obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym. Struktury geomorfologiczne sprzyjają zachowaniu siedlisk hydrogenicznych, drobnoprzestrzennych fragmentów roślinności o wysokim stopniu naturalności i rozległych kompleksów roślinności o charakterze półnaturalnym. Siedliska doliny Wisły to: łągi, zalewowe muliste brzegi rzek, ekstensywnie użytkowane łąki, nadrzeczne ziołorośla.

Zgodnie z przeprowadzoną w 2009 r. Inwentaryzacją ptaków, siedlisk i zagrożeń Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły na terenie gminy Młodzieszyn w dolinie Wisły występują siedliska: łożowiska zwarte lub z niewielkim udziałem fragmentów otwartych i / lub z pojedynczymi drzewami (głównie wierzbami) lub małymi kępami zadrzewień oraz zwarte łągi wierzbowo – topolowe lub z niewielkim udziałem łożowisk i terenów otwartych.

Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu charakteryzuje się dość dużymi fragmentami terenu o roślinności naturalnej i półnaturalnej. Na niskim tarasie Wisły występują łągi wierzbowo - topolowe z licznymi zakrzewieniami wierzbowymi. Na terenach podmokłych, przy skarpie doliny występuje ols. Rosną tam olchy jak również jesiony i brzozy. Liczne zadrzewienia wśród pól i łąk reprezentowane są przez wierzy i topole a nad ciekami także przez olsy.

Użytki zielone zajmują tereny niższe, głównie wzdłuż kanałów i cieków. Pas wzdłuż zachodniej części wału rzeki Wisły oraz wzdłuż północnej części rzeki Bzury to teren płaski z szatą roślinną powstałą w wyniku rolniczego użytkowania tych gruntów.

Ogólnie szata roślinna na terenie objętym opracowaniem jest zmodyfikowana głównie przez gospodarkę rolną, i na niewielkich obszarach posiada walor naturalności - lasy i użytki zielone zajmują ok. 39,4% powierzchni gminy. Wybitnie rolniczy charakter wysoczyznowej części gminy jest powodem, iż wszystkie większe kompleksy leśne zgrupowane są w strefie przykrawędziowej doliny Wisły, głównie na terasie nadzalewowym i akumulacyjnym rzeki. Obecnie skład gatunkowy lasów jest odmienny od naturalnego.

Lasy porastające około 2860 ha są najcenniejszymi ekosystemami na terenie gminy Młodzieszyn. Lesistość gminy jest stosunkowo wysoka i wynosi około 26,5 % (dla porównania lesistość powiatu sochaczewskiego wynosi 14,8%, województwa mazowieckiego 22,9%). Największe kompleksy leśne występują w północnej i środkowej części gminy. Tereny lasów tworzą one warunki dla zachowania różnorodności gatunkowej fauny i flory oraz stanowią otulinę dla bardziej wrażliwych ekosystemów bagiennych, torfowiskowych i wydmych.

W większości jest to przeważnie bór sosnowy świeży odznaczający się małą różnorodnością typów zbiorowisk roślinnych. Drzewostan reprezentowany jest przez sosnę z udziałem brzozy i nielicznymi domieszkami innych gatunków. Runo i podszyt są dość bogate pod względem ilościowym i jakościowym. Lasy te zajmują obszar doliny Wisły porastając piaszczyste wzniesienia, charakteryzują się korzystnym mikroklimatem i znaczną odpornością na antropopresję oraz wysokimi walorami krajobrazowymi.

Niewielkie powierzchnie zajmują również bory świeże suche porastające piaski wydmy. Gatunkiem dominującym jest sosna z domieszką brzozy, warstwa podszytowa jest bardzo uboga. Bory świeże suche charakteryzują się bardzo małą odpornością na zniszczenia.

W rejonie miejscowości Januszew, Nowa Wieś, Rokicina występują olsy o drzewostanie liściastym (dominuje olsza), bogatym runie i podszywie, podmokłym podłożu z wodą okresowo stagnującą na powierzchni. Charakteryzują się one niekorzystnym mikroklimatem oraz bardzo małą odpornością na antropopresję.

Tereny położone wzdłuż rzeki Wisły, okresowo zalewane porastają łągi wierzbowo – topolowe z drzewostanem liściastym, bogatym i obfitym w gatunki runie i podszywie. Charakteryzuje je niekorzystny wilgotny mikroklimat i mała odporność na degradację.

W południowo – zachodniej części gminy występują jedynie nieliczne kompleksy leśne w okolicach miejscowości Budy Stare, Skutki i Janów. Są to pojedyncze, niewielkie kompleksy lasów mieszanych świeżych, o drzewostanie sosnowym z udziałem innych gatunków, głównie dębu i brzozy, zróżnicowanym runie i podszywie, korzystnym mikroklimacie i znacznej odporności na antropopresję oraz wysokimi walorami krajobrazowymi.

Obecny stan flory gminy – wysoczyzn i dolin obejmuje prawie wszystkie ekologiczne typy roślin charakterystyczne dla krainy niżu polskiego. Zbiorowiska roślinne są charakterystycznym składnikiem krajobrazu geograficznego. Tak więc na płaskiej wysoczyźnie wody opadowe wsiąkają w głąb zubażając gleby, które są siedliskami roślinności borowej. Tereny pagórkowate krawędziowe dolin rzecznych odpowiadają wymaganiom ekologicznym gatunkom drzew liściastych i porośnięte są zbiorowiskami dębowo-grabowymi. W zagłębieniach dolin rzecznych w warunkach nawilgocenia powstają zbiorowiska turzycowe i lasy olchowe, a w zalewowych dnach dolin roślinność należy do typu łąkowego. Użytki zielone zajmują w większości łąki świeże z dominacją zespołu rajgrasu wyniosłego reprezentowanego przez liczne gatunki traw i roślin motylkowych. Na polach uprawnych wysoczyzny dominują zbiorowiska chwastów z rodzaju archeofitów.

Ważną rolę w krajobrazie i funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego odgrywają też *zadrzewienia*. Podstawowe ich elementy stanowią zadrzewienia przydrożne, śródpolne oraz obszarów zabudowanych.

W grupie roślinności antropogenicznej odgrywającej dominującą rolę na terenach zurbanizowanych i związanych z siedliskami ludzkimi, należy odnotować tereny sadów, zieleni urządzonej – parków i cmentarzy, zielen przydrożną i ogródków przydomowych. Zadrzewienia śródpolne i przydrożne reprezentowane w większości przez: jesiony, topole, klony zwyczajne, jawor oraz robinie, jak również kasztanowce, brzozy, lipy i wierzby. W składzie gatunkowym zadrzewień, terenów zabudowanych występują: jarzab szwedzki, jesion wyniosły, sosna i świerk zwyczajny, wierzba biała i szara, grab zwyczajny, lipa drobnolistna, modrzew europejski, olsza czarna, dąb szypułkowy, grusza pospolita, orzech włoski.

Głównymi typami zbiorowisk roślinnych są zbiorowiska upraw rolnych: głównie reprezentowane przez zboża, rzepak, uprawy pastwne i okopowe i warzywa oraz chwasty w uprawach zbożowych ze związku *Aphanion* oraz chwasty w uprawach okopowych (z zespołu *Oxalido-Chewnopodietum*).

Występujące na terenie gminy parki są pozostałością dawnych *parków dworskich*, pochodzą z XIX wieku i stanowią sztuczne kombinacje drzew z udziałem krzewów i zielonych roślin ozdobnych. Zieleń wysoką stanowią głównie gatunki rodzime: dąb, klon, kasztanowiec, grab, jesion, brzoza, robinia, lipy. Starodrzew występuje też na terenie cmentarzy. Dużym rozprzestrzenieniem charakteryzuje się też *roślinność ruderalna*. Rozwija się ona spontanicznie na wszelkiego rodzaju terenach przekształconych przez człowieka, gdzie zniszczono roślinność naturalną, a nie wprowadzono sztucznie ukształtowanej. Jest to flora azotolubna i wapiennolubna.

Fauna

Świat zwierząt na analizowanym obszarze kształtowany jest przede wszystkim poprzez czynniki antropogeniczne, głównie rolnictwo. Dlatego też występujące w omawianym rejonie zwierzęta są charakterystyczne dla dominującego otwartego krajobrazu rolniczego wzbogaconego doliną rzeki Wisły i Bzury.

Faunę stanowią głównie gatunki, które dostosowały się do antropogenicznego układu biocenotycznego. Wśród owadów są to pospolite szkodniki, a wśród ssaków – gryzonie i zwierzęta hodowlane w większości bydło oraz inne gatunki synantropijne związane z siedzibami ludzkimi. Fauna obszarów rolniczych odznacza się licznymi gatunkami motyli. Natomiast istniejące na terenie gminy formy rzeźby terenu są siedliskiem rzadkich płazów i gadów: padalec, kumak nizinny, gatunki żab, rzekotka drzewna, jaszczurka żyworodna. Najbardziej liczna jest fauna ptasia.

Według wdrażanej koncepcji sieci NATURA 2000 dolina Wisły na wysokości gminy kwalifikowana jest jako Obszar Specjalnej Ochrony (OSO) - Dolina Środkowej Wisły, zgodnie z Dyrektywą Ptasią Rady Europy (79/409/EWG).

Gatunki kwalifikujące to: bocian czarny, mewa czarnogłowa, podgorzałka, podróżniczek,

rybitwa białoczelna, zimorodek, rybitwa rzeczna, brodziec piskliwy, czapla siwa, gągoł, krwawodziób, krzyżówka, mewa pospolita, ostrzygojad, ptaki wodno-błotne.

Zgodnie z Inwentaryzacją ptaków przeprowadzoną w granicach Obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły w 2009 r. na terenie gminy Młodzieszyn stwierdzono występowanie:

- gatunków kwalifikujących OSO Dolina Środkowej Wisły do ostoi o randze międzynarodowej : rybitwa rzeczna,
- gatunków nie kwalifikujących OSO Dolina Środkowej Wisły do ostoi o randze międzynarodowej: bocian biały, dzięcioł czarny, gąsiorek
- gatunków ptaków waloryzujących obszary Natura 2000 oraz stanowisk lęgowych: cyranka, dziwonina, nurogęś, brzegówka, brodziec piskliwy.

Bogactwo występowania dzikiej zwierzyny i różnych gatunków ptaków, które stanowią istotny element przyrodotwórczy danego obszaru związane jest z terenami leśnymi. W otoczeniu człowieka w pobliskich lasach i zadrzewieniach oraz na polach występują ssaki owadożerne objęte ochroną gatunkową - jeż zachodni, kret, ryjówka aksamitna oraz nie objęty ochroną zając szarak. Drapieżniki reprezentowane są przez lisa, oraz sporadycznie kunę leśną. Najczęściej spotykanymi na omawianym obszarze przedstawicielami ssaków kopytnych są sarna, której miejscem bytowania stały się tereny pogranicza pól i lasów oraz dzik. Zwierzęta te doskonale zaadaptowały się i w analizowanym obszarze – podobnie jak na terenie całej Polski – żerując na polach i łąkach nawet w pobliżu zabudowań. W dolinie rzeki występują stanowiska bobra.

Wszystkie gatunki płazów i gadów występujące w Polsce objęte są ścisłą ochroną gatunkową. Na terenach nasłonecznionych przy drogach i miedzach występuje jaszczurka zwinka oraz rzadsza w krajobrazie rolniczym jaszczurka żyworodna. Z dużym prawdopodobieństwem mogą występować tu zaskroniec zwyczajny oraz padalec zwyczajny. Z płazów: grzebiuszka, ropucha zielona i paskówka, żaba trawna.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Zabytki nieruchome

Na terenie gminy Młodzieszyn znajdują się następujące obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Młodzieszyn (GEZ):

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Dane historyczne	Własność	Forma ochrony konserwatorskiej
BIELINY					
1.		Cmentarz ewangelicki	powstał w II połowie XIX w., powierzchnia 0,31	Cmentarz ewangelicki	GEZ

			ha, najstarszy nagrobek z 1868r., układ nieczytelny		
BUDY STARE					
2.		Cmentarz wojenny z II wojny światowej	groby żołnierzy polskich poległych we wrześniu 1939r., założony we wrześniu 1939r., powierzchnia 0,029 ha, układ regularny	komunalna	nr 914 dec. z dnia 21.12.1992r.
JANÓW					
3.		Cmentarz wojenny z I wojny światowej niemieckich żołnierzy	założony 1915r., powierzchnia 0,075 ha, na planie prostokąta z aleją pośrodku i rzędami mogił po bokach	Cmentarz wojskowy	nr 952 dec. z dnia 02.02.1994r.
4.		Dwór (obecnie ruina)	powstał w I poł. XIX w., rozbudowany w XX w., w stylu klasycystycznym, zagospodarowany na szkołę do 1993r.	prywatna	nr 424 dec. z dnia 04.04.1962r.
5.		Park Podworski	park krajobrazowy, założony w I połowie XIX w.	prywatna	nr 424 dec. z dnia 04.04.1962r.
6.		Spichlerz		prywatna	GEZ
JANUSZEW					
7.		Chałupa nr 40	budynek drewniany, mieszkalny, wzniesiony w 1871r.	prywatna	GEZ
8.		Cmentarz ewangelicki	założony w II połowie XIX w., nieczynny, najstarszy nagrobek pochodzi z 1894r., powierzchnia 0,3 ha, układ nieczytelny	Cmentarz ewangelicki	GEZ
JULIOPOL					
9.		Cmentarz grzebalny rzymsko-katolicki	założony w poł. XIX w., czynny, najstarszy nagrobek pochodzi z 1857r., powierzchnia 1,8 ha, układ regularny	wyznaniowa	nr 849 dec. z dnia 30.12.1991r.
10.		Kwatera żołnierzy poległych w	na cmentarzu parafialnym, powierzchnia	wyznaniowa	GEZ

		1939r. na cmentarzu grzebalnym rzymsko-katolickim	0,06 ha, układ czytelny		
NOWY KAMION					
11.		Infrastruktura kolei wąskotorowej	powstała w poł. XX w., w Sochaczewie mieści się Muzeum Kolei Wąskotorowej	państwowa	wszczęcie z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie wpisu do rejestru zabytków
KAMION PODUCHOWNY					
12.		Cmentarz grzebalny rzymsko-katolicki	założony w poł. XIX w., czynny, najstarszy nagrobek pochodzi z 1871r., powierzchnia 2,4 ha, układ nieregularny	wyznaniowa	GEZ
13.		Cmentarz przykościelny przy kościele parafialnym p. w. św. Michała Archaniola i św. Anny	powierzchnia 0,19 ha, układ symetryczny	wyznaniowa	nr 47 dec. z dnia 04.04.1962r.
14.		Dzwonnica przy kościele parafialnym p. w. św. Michała Archaniola i św. Anny	Obiekt drewniany, wzniesiony w I ćwierci XIX w., dzwon z 1827r.	wyznaniowa	nr 47 dec. z dnia 04.04.1962r.
15.		Otoczenie kościoła parafialnego p. w. św. Michała Archaniola i św. Anny w promieniu 50 m		wyznaniowa	nr 47 dec. z dnia 04.04.1962r.
KAMION PODGÓRNY					
16.		Chałupa nr 2	budynek drewniany, mieszkalny, wzniesiony w 1914r.	prywatna	GEZ

LEONTYNÓW					
17.		Cmentarz wojenny z II w. ś. żołnierzy polskich poległych we wrześniu 1939r.	groby polskich żołnierzy poległych we wrześniu 1939r., nieczynny, powierzchnia 0,017 ha, układ regularny	prywatna	nr 912 dec. z dnia 21.12.1992r.
MŁODZIESZYN					
18.		Cmentarz przykościelny przy kościele parafialnym p. w. Narodzenia NMP	adres – ul. Sochaczewska nr 2, nieczynny, powierzchnia 0,38 ha, układ czytelny	wyznaniowa	nr 957 dec. z dnia 01.03.1994r.
19.		Cmentarz wojenny z I w. ś. żołnierzy niemieckich	adres – ul. Wyzwolenia, nieczynny, powierzchnia 0,2 ha, układ nieczytelny	państwowa	GEZ
20.		Dzwonnica przy kościele parafialnym p. w. Narodzenia NMP	adres – ul. Sochaczewska nr 2, powstała w połowie XIX w., murowana	wyznaniowa	GEZ
21.		Kościół parafialny p. w. Narodzenia NMP	adres – ul. Sochaczewska nr 2, pierwszy budynek powstał w 1875r., odbudowany w 1947-53, murowany, elementy stylu neogotyckiego i neoromańskiego	wyznaniowa	GEZ
22.		Park Podworski	adres – ul. Krucza 16	komunalna	nr 425 dec. z dnia 29.05.1962r.
NOWE MISTRZEWICE					
23.		Cmentarz grzebalny rzymsko-katolicki	czynny, najstarszy nagrobek pochodzi z 1894r., powierzchnia 0,25 ha, układ czytelny	wyznaniowa	nr 855 dec. z dnia 02.01.1992r.
NOWA WIEŚ					
24.		Cmentarz ewangelicki	powstał pod koniec XIX w., nieczynny,	Cmentarz ewangelicki	GEZ

			najstarsze nagrobki pochodzą z 1914r., powierzchnia 0,31 ha, układ nieczytelny		
ROKICINA					
25.		Cmentarz wojenny z II w. ś. żołnierzy polskich poległych we wrześniu 1939r.	groby polskich żołnierzy poległych we wrześniu 1939r., nieczynny, powierzchnia 0,012 ha, układ regularny	państwowa	GEZ
STEFANÓW					
26.		Cmentarz wojenny z I w. ś. żołnierzy niemieckich	nieczynny, założony w czasie I wojny światowej, powierzchnia 0,7 ha, układ nieczytelny	państwowa	GEZ
WITKOWICE					
27.		Chałupa nr 71 (dawniej Kamion Łażnia nr 19)	wzniesiony w I ćwierci XX w., obiekt murowany, mieszkalny	prywatna	GEZ
28.		Mogiła zbiorowa żołnierzy Wojska Polskiego	nieczynny, założony we wrześniu 1939r.	prywatna	GEZ
29.		Dwór	powstał w połowie XIX w., murowany z cegły, neoklasycyzm	prywatna	nr 598 dec. z dnia 28.07.1983r.
30.		Park Podworski		prywatna	nr 426 dec. z dnia 29.05.1976r.

Tabela została sporządzona na podstawie informacji dostępnych u Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z delegaturą w Płocku.

Obiekty i zespoły zabytkowe podlegają prawnej ochronie konserwatorskiej na podstawie wpisu do rejestru zabytków lub ujęcia w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Młodzieszyn. Na działania planowane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków należy uzyskać pozwolenie konserwatorskie wydane w formie decyzji administracyjnej przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Płocku. Natomiast działania planowane przy obiektach ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Młodzieszyn należy uzgodnić z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Warszawie Delegatura w Płocku. Wytyczne konserwatorskie dotyczą elementów kształtowania i zagospodarowania przestrzeni w tym głównie: linii regulacyjnej, linii zabudowy i gabarytów budynków, nawierzchni placów i ulic, architektury obiektów zabytkowych (wartości kulturowych).

Obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie gminy stanowią bardzo ważny element dziedzictwa kulturowego, które należy z dbałością pielęgnować.

Osadnictwo na terenie gminy Młodzieszyn funkcjonowało i rozprzestrzeniało się wzdłuż koryt rzek Wisły i Bzury. Różnorodność znalezisk archeologicznych pochodzących z wielu epok i kultur dowodzi bogatej historii terenów gminy oraz jest świadectwem ciągłości osadnictwa od pierwszych wzmianek i śladów na jej temat. W XVIII wieku na tereny gminy przybyli osadnicy z Holandii i zajmowali się osuszaniem i karczowaniem zalesionych mokradeł oraz uczyli tej sztuki lokalną ludność. Swoje domy budowali w Bielinach, w Januszewie, na Kępie Januszeńskiej i Semplawskiej, w Nowej Wsi, w Nowym Kamionie, w Olszynkach i w Budach Starych. Po II wojnie światowej osadnicy zostali wysiedleni z terenów Polski. Obecnie na terenie gminy, w miejscowości Januszew, zachowała się jedna chałupa, której część inwentarska uległa zniszczeniu. Pozostały również założone przez kolonistów trzy ewangelickie cmentarze w Bielinach, Januszewie i Nowej Wsi. W 1850 roku na terenie Młodzieszyna powstała cukrownia, która po kilku latach stała się jednym z największych zakładów przemysłowych w powiecie. Zakład mieścił się w centrum wsi, wówczas Młodzieszyn liczył 800 mieszkańców, a w cukrowni pracowało prawie 400 osób zarówno mieszkańców Młodzieszyna jak i okolicznych wsi. Zabudowania fabryki zostały zniszczone w trakcie I wojny światowej, a po II wojnie światowej znaczną część cegieł z pozostałych ruin wykorzystano do budowy ścian obecnego kościoła parafialnego w Młodzieszynie.

W trakcie walk Bitwy nad Bzurą na terenie gminy zginęło ponad 3 tysiące żołnierzy, którzy zostali pochowani na cmentarzach parafialnym w Juliopolu i parafialnym w Nowych Mistrzewicach oraz cmentarzach w Rokicinie, Budach Starych i Leontynowie. Dzwonnica przy kościele parafialnym w Młodzieszynie w trakcie działań wojennych została zamieniona na więzienie, w którym przetrzymywano i mordowano mieszkańców. Wyzwolenie terenów gminy nastąpiło dopiero w styczniu 1945 roku, w 1999 roku nastąpił ostateczny, trwający po dziś dzień, podział administracyjny, w myśl którego gmina przynależy do powiatu sochaczewskiego w województwie mazowieckim.

W gminie Młodzieszyn najważniejszymi założeniami są zespoły kościelne i dworskie. Najcenniejszym obiektem sakralnym był nieistniejący już drewniany kościół parafialny p. w. św. Michała Archanioła i św. Anny w Kamionie Poduchownym. Został on samowolnie rozebrany w kwietniu 1978 roku przez ówczesnego proboszcza parafii, a na jego miejscu wzniesiono nowy większy obiekt. W związku z powyższym decyzją Generalnego Konserwatora Zabytków wyżej wymieniony obiekt został skreślony z rejestru zabytków. Z cennej sakralnej drewnianej zabudowy w Kamionie Poduchownym pozostała jedynie dzwonnica wzniesiona w I ćwierci XIX wieku przez miejscowych cieśli na zamówienie ówczesnego proboszcza, a ochroną został objęty teren w promieniu 50 metrów od kościoła. W samej miejscowości Młodzieszyn kościół parafialny p. w. Narodzenia NMP został odbudowany w latach 1947-1953 i konsekrowany przez kardynała Stefana Wyszyńskiego. Architektura zewnętrzna kościoła nawiązuje do stylów historyzmu – gotyckiego i romańskiego. Natomiast eklektyczna dzwonnica została wzniesiona w połowie XIX wieku.

W gminie Młodzieszyn znajdują się dwa zespoły dworskie w Janowie i w Witkowicach. Z zespołu dworskiego w Janowie w dobrym stanie zachował się park, natomiast dwór jest obecnie w ruinie. Dwór powstał w I połowie XIX wieku, a następnie został rozbudowany w XX wieku. Po II wojnie światowej we dworze ulokowano szkołę oraz mieszkania dla nauczycieli. Park został założony prawdopodobnie na przełomie XIX i XX wieku. Kompozycja parku z licznymi starymi drzewami pojedynczymi, w grupach i alejach przedstawia duże walory. Park posiada dość zróżnicowany drzewostan, przeważają gatunki liściaste oraz rodzimego pochodzenia głównie: robinia akacjowa, jesion wyniosły, grab pospolity, kasztanowiec biały, brzoza brodawkowa, klon srebrzysty oraz lipa drobnolistna. Do założenia dworskiego w Janowie zalicza się również spichlerz. Wymurowany z cegły, nieotynkowany. Wzniesiony na planie prostokąta, trzykondygnacyjny obiekt z dwuspadowym dachem.

Inaczej kształtuje się stan zespołu dworskiego w Witkowicach. Klasycystyczny dwór został wzniesiony w połowie XIX wieku, rozbudowany w XX wieku i gruntownie wyremontowany na początku XXI wieku. Park podworski w Witkowicach istniał już na początku XX wieku, zaprojektowana kompozycja wykorzystuje istniejące warunki terenowe (skarpa od strony południowej i wschodniej), a jako element wodny wykorzystano rzekę Bzurę i jej rozlewisko. Park posiada dość zróżnicowany drzewostan, przeważają gatunki liściaste oraz rodzimego pochodzenia głównie: robinia akacjowa, jesion wyniosły, olsza omszona, grab pospolity, brzoza omszona, lipa drobnolistna.

Obecna forma i zabytkowa zabudowa odpowiada historycznym założeniom w obiektach które nadal istnieją. Zabytki i ich rozplanowanie są w stanie technicznym i funkcjonalnym dobrym, z wyjątkiem dworu w Janowie. Parki i zalesienia są objęte ochroną ekologiczną i konserwatorską, na obszarze określonym granicami ochrony obowiązują wytyczne konserwatorskie i ekologiczne. Dotyczą one elementów kształtowania i zagospodarowania przestrzeni: zachowanie architektury obiektów, małej architektury, gabarytów budynków oraz lokalizacji nowych obiektów i zmiany użytkowania.

Obiekty i założenia zabytkowe oraz o wartościach kulturowych powinny być traktowane z niezwykłą dbałością, aby w dobrej kondycji zachowały się dla przyszłych pokoleń.

Stanowiska archeologiczne

Na podstawie Archeologicznego Zdjęcia Polski oraz Kart Stanowisk Archeologicznych wiadomo, że na terenie gminy Młodzieszyn odkryto i zewidencjonowano 48 stanowisk, których chronologia sięga okresu epoki kamienia – paleolitu. Znajdują się również miejsca ze śladami okresu mezolitu, neolitu i epoki brązu, z przewagą średniowiecza i nowożytności. Ze względu na funkcję najwięcej stanowisk 36 to osady (w obrębie jednego stanowiska może być wiele śladów z różnych epok), 28 to ślady osadnictwa, następnie 6 stanowisk stanowią punkty osadnicze, 2 to znaleziska luźne oraz 2 cmentarzyska, 1 stanowi osada otwarta. Największe skupisko stanowisk znajduje się na obszarze Witkowice – 14, następnie na terenie miejscowości Marysin – 6, Nowe Mistrzewice – 4, Kamion Mały – 3 stanowiska i Mistrzewi-

ce – 3. W większości przynależność kulturowa stanowisk nie została określona, natomiast te które udało się sprecyzować pochodzą z następujących okresów kultury:

- łużyckiej
- trzcinieckiej
- polskiej
- przeworskiej
- prapolskiej
- pucharów lejkowych
- linińskiej.

W wyniku postępującej urbanizacji oraz intensyfikacji prac rolnych, zabytki archeologiczne ulegają niszczeniu. Postulowaną formą ochrony są badania wykopaliskowe, które należy prowadzić przed podjęciem działalności inwestycyjnej.

Krajobraz kulturowy

Na terenie gminy Młodzieszyn cenne walory środowiska kulturowego powiązane są ze starorzeczami i lasami łęgowymi doliny Wisły, a także z zespołami dworsko-parkowymi, parkami podworskimi i ich otoczeniem.

Elementami krajobrazu kulturowego są:

- zespoły kościelne (kościół, dzwonnice, najbliższe otoczenie ze starymi drzewami) lub ich pozostałości w miejscowości Młodzieszyn i Kamion Poduchowny,
- zespoły dworsko – parkowe w Janowie i Witkowicach,
- park krajobrazowy przy zespole dworskim w Młodzieszynie,
- zabudowa historycznych wsi, z przykładami zabudowy olęderskiej, której pozostałości znajdują się w miejscowości Januszew.

Celem działań powinno być zahamowanie procesów degradacji struktury zabytkowej szczególnie zespołów dworsko – parkowych i parkowych.

W przypadku starej tkanki historycznej i kulturowej występują różnorodne zagrożenia i konflikty interesów prowadzące do jej stopniowej degradacji i zubożenia wartości historycznych:

- prace ziemne i głęboka orka niszczą zabytkowe nawarstwienia kulturowe,
- niewłaściwy sposób użytkowania lub niewłaściwie dobrana funkcja,
- brak remontów i konserwacji,
- nieuregulowane stosunki własnościowe,
- brak pielęgnacji roślin w parkach podworskich,
- ograniczone możliwości dofinansowania remontów i adaptacji,
- niewłaściwe programy użytkowe i technologie.
-

5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW, W TYM OCHRONY ZDROWIA

DEMOGRAFIA

Ludność

Pod względem liczby ludności gmina Młodzieszyn zajmuje 5 miejsce wśród wszystkich gmin powiatu sochaczewskiego. W gminie Młodzieszyn stan ludności zgodnie z GUS wg faktycznego miejsca zamieszkania, w 2013 r. (stan na 31.XII), wyniósł 5607 osób i zwiększył się stosunkowo w nieznacznym procencie - około 0,4% w stosunku do 2010r. Warto zaznaczyć, że w każdym roku poczynając od 2010 do 2013 wskaźnik ludności wg miejsca zamieszkania nieznacznie ulegał zwiększeniu. Rozwój demograficzny na terenie gminy Młodzieszyn mógł być teoretycznie wynikiem zmian zaistniałych w ruchu naturalnym, czyli relacji urodzeń do zgonów oraz migracji ludności.

Tabela 2 Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania (ogółem)

Jednostka terytorialna	faktyczne miejsce zamieszkania			
	stan na 31 XII			
	2010	2011	2012	2013
	osoba	osoba	osoba	osoba
MAZOWIECKIE	5267072	5285604	5301760	5316840
Powiat sochaczewski	85181	85095	85162	85155
Sochaczew gmina miejska	38208	37985	37729	37480
Sochaczew gmina wiejska	9696	9817	10022	10253
Teresin	11299	11356	11346	11330
Ilów	6332	6282	6289	6273
Nowa Sucha	6289	6294	6378	6451
Młodzieszyn	5585	5595	5631	5607
Brochów	4296	4300	4304	4290
Rybno	3476	3466	3463	3471

Źródło:BDL

Z 21 sołectw największą liczbę ludności skupia sołectwo Młodzieszyn (1287), Kamion (811). Najmniejszą liczbę ludności skoncentrowane jest w sołectwie Nowa Wieś (25). Sołectwo Młodzieszyn posiada około 24% ogółu mieszkańców gminy.

Na terenie gmin powiatu sochaczewskiego zaobserwowano znaczne przestrzenne zróżnicowanie wskaźnika gęstości zaludnienia. Największa gęstość ma miejsce w gminie miasto Sochaczew – 1431 osób na 1 km², kolejno w gminie Teresin przy wskaźniku gęstości wyno-

szącym 129 osób na 1 km². Zaludnienie w gminie Młodzieszyn jest jedno z najmniejszych i wynosi 48 osób na 1km² (taka samą wartość analizowany wskaźnik występuje w gminie Rybno). Najmniejsza gęstość zaludnienia charakteryzuje gminę Brochów – 36 osób na 1 km².

Gęstość zaludnienia na terenie gminy Młodzieszyn jest dużo niższe od średniej województwa mazowieckiego (gęstość zaludnienia wynosi 150 osób/km²) jak i od średniej powiatu sochaczewskiego wynoszącej 116 osób na 1 km².

Tabela 3 Liczba ludności w latach 2010-2013 ze względu na płeć i wg miejsca zamieszkania (faktyczne miejsce zamieszkania stan na 31 XII)

	Młodzieszyn		Powiat sochaczewski	Województwo mazowieckie
	2010	2013	2013	2013
Ogółem	5585	5607	85155	5316840
Mężczyźni	2768	2774	41394	2543762
Kobiety	2817	2833	43761	2773078

Źródło: GUS

W gminie Młodzieszyn w 2013 r., zgodnie z danymi GUS, na 100 mężczyzn przypadają 102 kobiety.

Tabela 4 Kobiety na 100 mężczyzn

Jednostka terytorialna	2010	2011	2012	2013
POLSKA	107	107	107	107
MAZOWIECKIE	109	109	109	109
Powiat sochaczewski	106	106	106	106
Sochaczew – gmina miejska	110	110	110	110
Sochaczew – gmina wiejska	99	99	99	100
Brochów	100	99	100	101
Ilów	101	101	102	101
Młodzieszyn	102	102	102	102
Nowa Sucha	104	104	106	106
Rybno	102	103	103	103
Teresin	105	105	104	104

Źródło: BDL

Na terenie powiatu sochaczewskiego w 2013 r. zanotowano dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego, jednak w gminie Młodzieszyn pomimo niewielkiej, ale wzrastającej liczby ludności ogółem w 2013 roku odnotowano największy wśród wszystkich gmin powiatu sochaczewskiego ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego, wynoszący -24. Największe niekorzystne zmiany dotyczące przyrostu naturalnego zanotowano na przestrzeni 2012 r. i 2013 r. W przeciągu jednego roku wskaźnik przyrostu naturalnego uległ znacznemu zmniejszeniu z -5

do - 24. Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców wynosił - 4,28‰ w 2013 r. oraz - 2,33‰ w 2010 r.

Tabela 5 Przyrost naturalny w gminie Młodzieszyn na tle powiatu sochaczewskiego i województwa mazowieckiego

Lata	Gmina Młodzieszyn	Powiat sochaczewski	Województwo mazowieckie
2010	-13	88	7367
2011	-26	-81	4178
2012	-5	10	2827
2013	-24	20	1140

Źródło: GUS

Tabela 6 Przyrost naturalny wg płci

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny											
	ogółem				mężczyźni				kobiety			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
MAZOWIECKIE	7367	4178	2827	1140	4141	1658	1153	578	3226	2520	1674	562
Powiat sochaczewski	88	-81	10	20	19	-66	-51	-18	69	-15	61	38
Młodzieszyn	-13	-26	-5	-24	-12	-12	-4	-21	-1	-14	-1	-3

Źródło: GUS

Tabela 7 Przyrost naturalny na przestrzeni lat 2010-2013 w gminach powiatu sochaczewskiego

Jednostka terytorialna	Przyrost naturalny											
	ogółem				mężczyźni				kobiety			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
MAZOWIECKIE	7367	4178	2827	1140	4141	1658	1153	578	3226	2520	1674	562
Powiat sochaczewski	88	-81	10	20	19	-66	-51	-18	69	-15	61	38
Sochaczew gmina miejska	85	-18	6	-1	31	-25	-19	2	54	7	25	-3
Sochaczew gmina wiejska	6	15	20	28	8	4	7	0	-2	11	13	28
Brochów	-8	-20	-13	10	-10	-7	-14	1	2	-13	1	9
Ilów	15	-39	-19	4	11	-22	-13	9	4	-17	-6	-5
Młodzieszyn	-13	-26	-5	-24	-12	-12	-4	-21	-1	-14	-1	-3
Nowa Sucha	-12	-11	20	12	-10	-6	-6	3	-2	-5	26	9
Rybno	-2	3	-4	-9	0	-4	-6	-9	-2	7	2	0
Teresin	17	15	5	0	1	6	4	-3	16	9	1	3

Źródło: GUS

Na terenie gminy Młodzieszyn zaobserwowano bardzo niskie wartości współczynnika dynamiki demograficznej. Współczynnik dynamiki demograficznej rozumiany jako stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w 2010r. wyniósł 0,80 oraz 0,70 w 2013r. Analiza wskaźnika urodzeń i zgonów na terenie gminy Młodzieszyn wskazuje na znaczną przewagę liczby zgonów nad liczbą urodzeń.

Przyczynę takiego stanu można upatrywać w starzeniu się społeczeństwa. Zmiana profilu struktury populacji według wieku i płci tj. zwiększanie się udziału ludności w starszym wieku w całej populacji w stosunku do udziału osób młodych pozostaje jednak w ścisłej relacji z następującymi innymi procesami - rozrodczością, umieralnością i migracją. Ponadto powyższy proces może być powiązany z wydłużającą się średnią długością życia, powszechnie akceptowanym modelem rodziny posiadającej 1 dziecko. *Uwarunkowania ekonomiczne* - trudna sytuacja materialna, nie sprzyja podejmowaniu decyzji o urodzeniu dziecka.

Tabela 8 Ruch naturalny wg płci

Jednostka terytorialna	Urodzenia żywe				Zgony ogółem			
	ogółem				ogółem			
	2010	2011	2012	2013	2010	2011	2012	2013
MAZOWIECKIE	60756	57258	57281	55400	53389	53080	54454	54260
Powiat sochaczewski	969	889	894	846	881	970	884	826
Sochaczew gmina miejska	466	381	403	360	381	399	397	361
Sochaczew gmina wiejska	109	102	115	104	103	87	95	76
Brochów	36	46	46	45	44	66	59	35
Ilów	80	58	53	66	65	97	72	62
Młodzieszyn	51	58	60	55	64	84	65	79
Nowa Sucha	61	62	72	75	73	73	52	63
Rybno	34	50	40	34	36	47	44	43
Teresin	132	132	105	107	115	117	100	107

Źródło: GUS

Saldo migracji w 2013 r. wyniosło 11 osób, w 2010 r. 8 osób. Dodatnie saldo migracji może świadczyć o korzystnym położeniu gminy, atrakcyjnym miejscem do zamieszkania i lokalizacji podmiotów gospodarczych, możliwości poprawy sytuacji ekonomicznej i rodzinnej, co może rokować pozytywnie na przyszłość, jeśli chodzi o przyrost naturalny.

Tabela 9 Migracje ludności na pobyt stały gminne terenie gminy Młodzieszyn

	2010	2011	2012	2013
Zameldowania ogółem	70	87	69	82
Zameldowania z miast	38	67	54	36

Zameldowania ze wsi	31	20	14	46
Zameldowania z zagranicy	1	0	1	0
Wymeldowania ogółem	62	51	41	71
Wymeldowania do miast	28	13	15	37
Wymeldowania na wieś	34	38	26	32
Wymeldowania za granicę	0	0	0	2
Saldo migracji	8	36	28	11
Saldo migracji na 1000 os.	1,4	9,4	5,0	2,0

Źródło: dane BDL

Tabela 10 Migracje na pobyt stały gminne wg typu, kierunku i płci migrantów

	2010	2013
zameldowania w ruchu wewnętrznym		
Ogółem	69	82
Mężczyźni	33	43
Kobiety	36	39
Zameldowania za granicę		
Ogółem	1	0
Mężczyźni	0	0
Kobiety	1	0
Wymeldowania w ruchu wewnętrznym		
Ogółem	62	69
Mężczyźni	26	30
Kobiety	36	39
Wymeldowania za granicę		
Ogółem	0	2
Mężczyźni	0	1
Kobiety	0	1
Saldo migracji wewnętrznych		
ogółem	7	13
Mężczyźni	7	13
Kobiety	0	0
Saldo migracji zagranicznych		
Ogółem	1	-2
Mężczyźni	0	-1
Kobiety	1	-1

Struktura wiekowa

Tabela 11 Populacja gminy Młodzieszyn w podziale na ekonomiczne grupy wiekowe - Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym

Lata	Wiek			
	Ogółem	Przedprodukcyjny 14 lat i mniej	Produkcyjny	Poprodukcyjny
2010	5585	955	3678	952
2011	5595	923	3688	984
2012	5631	912	3701	1018
2013	5607	903	3664	1040

Źródło: dane BDL

Stan ludności w 2013 r. – ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym

- ludność w wieku przedprodukcyjnym – 14 lat i mniej ogółem: 903, spadek w stosunku do 2010 r. ok. 6%
- ludność w wieku produkcyjnym ogółem 15-59 lat kobiety i 15-64 lata mężczyźni: 3667, spadek w stosunku do 2010 r. około 4%
- ludność w wieku poprodukcyjnym: 1040, wzrost w stosunku do 2010 r. o ponad 9%.

Stan ludności w 2013 r. w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym

- ludność w wieku przedprodukcyjnym – 17 lat i mniej ogółem: 1100, spadek w stosunku do 2010 r. ok. 10%
- ludność w wieku produkcyjnym ogółem 3467, wzrost w stosunku do 2010 r. ponad 1%
- ludność w wieku poprodukcyjnym: 1040, wzrost w stosunku do 2010 r. ponad 9%

Tabela 12 Ludność w produkcyjnym ogółem i w podziale na mobilny i niemobilny.

Jednostka terytorialna	w wieku produkcyjnym		w wieku produkcyjnym mobilnym		w wieku produkcyjnym niemobilnym	
	ogółem		ogółem		ogółem	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
Mazowieckie	3346992	3319937	2098824	2117296	1248168	1202641
Powiat sochaczewski	54583	53943	33861	33693	20722	20250
Młodzieszyn	3423	3467	2151	2165	1272	1302

Źródło: GUS

Niekorzystnym zjawiskiem jest spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, co nie rokuje pozytywnie na przyszłość jeśli chodzi o procesy demograficzne. Niski udział ludności w wieku przedprodukcyjnym daje daleko idące negatywne konsekwencje dla funkcjo-

nowania infrastruktury społecznej głównie szkół i przedszkoli. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym uległa zwiększeniu o ponad 9% w 2013r. w stosunku do 2010r., co może świadczyć o zagrożeniu starzenia się społeczeństwa, a w przyszłości również zwiększonym zapotrzebowaniu na usługi ze strony opieki zdrowotnej i opieki społecznej.

Tabela 13 Struktura wiekowa ludności w gminie Młodzieszyn

wyszczególnienie	2010			2013		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	5585	2768	2817	5607	2774	2833
0-4	294	143	151	272	137	135
5-9	313	159	154	292	140	152
10-14	348	169	179	339	175	164
15-19	416	217	199	370	173	197
20-24	424	212	212	419	224	195
25-29	438	225	213	408	213	195
30-34	428	219	209	428	214	214
35-39	352	183	169	393	208	185
40-44	348	177	171	344	179	165
45-49	326	163	163	344	172	172
50-54	444	234	210	400	202	198
55-59	365	191	174	401	212	189
60-64	275	137	138	316	157	159
65-69	190	84	105	211	95	116
70 i więcej	624	255	369	670	273	397
70-74	204	86	118	197	84	113
75-79	180	80	100	198	87	111
80-84	151	58	93	152	61	91
85 i więcej	89	31	58	123	41	82

Źródło: BDL

Tabela 14 Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem

Lata	Wiek		
	Przedprodukcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny
2010	21,7	61,3	17,0
2011	20,8	61,6	17,6
2012	20,1	61,8	18,1
2013	19,6	61,8	18,5

Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem w 2013 r. kształtował się następująco:

- wiek przedprodukcyjny 19,6%, uległ zmniejszeniu w stosunku do 2010 r. o 2,1%
- wiek produkcyjny 61,8% , wzrost w stosunku do 2010 r. o 0,5%
- wiek poprodukcyjny 18,5%, spadek w stosunku do 2010 r. o 1,5%

W 2013 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadło 61,7 os. w wieku nieprodukcyjnym, zaś w 2010 r. 63,2 - co wskazuje, że wskaźnik obciążenia demograficznego uległ zwiększeniu.

Na terenie gminy Młodzieszyn występuje nieznaczna zmiana współczynnika obciążenia ekonomicznego, co przedstawia relacja liczby ludności niepracującej do liczby ludności w wieku aktywności produkcyjnej i wyniosła w 2013 r. – 43,11% (w 2010 r. – 43,03%). Obciążenie ekonomiczne ludności pracującej jest stosunkowo wysokie.

Ludność na terenie województwa mazowieckiego do 2030 r. wzrasta zaś począwszy od 2030r. ulega stopniowemu zmniejszeniu, o czym świadczy prognoza liczby ludności na lata 2020, 2025, 2030, 2035. Odpowiednio liczba mieszkańców będzie wynosiła: 5429787, 5471045, 5480120, 5469490. W powiecie sochaczewskim natomiast prognoza ludności przedstawiać się będzie następująco: 2020 r.–85476, 2025 r.– 85168, 2030 r.– 84238, 2035 r.- 82875. Na przestrzeni lat niestety wzrasta ludność w wieku poprodukcyjnym, co przemawia za narastającym procesem starzenia się społeczeństwa. Szczegółowa analiza ilościowych w powiecie sochaczewskim została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 15 Prognoza ludności w powiecie sochaczewskim

Rok	Grupa wiekowa	Ogółem			Ogółem	Ogółem
		razem	mężczyźni	kobiety	Miasto	Wieś
2015	Ogółem	85164	41187	43977	38005	47159
2015	0-17	16176	8220	7956	7131	9045
2015	18-59/64	53009	27915	25094	23327	29682
2015	18-44	33242	16923	16319	14410	18832
2015	45-59/64	19767	10992	8775	8917	10850
2015	60+/65+	15979	5052	10927	7547	8432
2020	Ogółem	85476	41313	44163	38089	47387
2020	0-17	16440	8368	8072	7602	8838
2020	18-59/64	50532	26801	23731	21591	28941
2020	18-44	31499	16042	15457	13424	18075
2020	45-59/64	19033	10759	8274	8167	10866
2020	60+/65+	18504	6144	12360	8896	9608
2025	Ogółem	85168	41130	44038	37858	47310
2025	0-17	16183	8248	7935	7641	8542
2025	18-59/64	48669	25598	23071	20505	28164

2025	18-44	28965	14728	14237	12190	16775
2025	45-59/64	19704	10870	8834	8319	11389
2025	60+/65+	20316	7284	13032	9712	10604
2030	Ogółem	84238	40646	43592	37271	46967
2030	0-17	14914	7600	7314	6987	7927
2030	18-59/64	48104	25336	22768	20314	27790
2030	18-44	26567	13498	13069	11244	15323
2030	45-59/64	21537	11838	9699	9070	12467
2035	60+/65+	21220	7710	13510	9970	11250
2035	Ogółem	82875	39993	42882	36488	46387
2035	0-17	13438	6843	6595	6244	7194
2035	18-59/64	47275	25159	22116	20152	27123
2035	18-44	24828	12641	12187	10650	14178
2035	45-59/64	22447	12518	9929	9502	12945
2035	60+/65+	22162	7991	14171	10092	12070

Źródło: BDL Prognoza ludności wg płci i funkcjonalnych grup wieku

Tabela 16 Wskaźniki- uwarunkowania demograficzne i społeczne

Wyszczególnienie	Gmina Młodzieszyn		Powiat sochaczewski	Województwo mazowieckie
	2010	2013	2013	2013
Powierzchnia ogółem w km ²	117	117	735	35 558
Powierzchnia ogółem w ha	11 749	11 749	73 480	3 555 847
Stan ludności faktyczne miejsce zamieszkania	5 585	5 607	85 155	5 316 840
Liczba kobiet na 100 mężczyzn	102	102	106	109
Gęstość zaludnienia - Liczba ludności na 1 km ²	47	48	116	150
Przyrost naturalny ogółem	-13	-24	20	1 140
Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	-2,33	-4,28	0,23	0,21
Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej) ogółem	955	903	13 343	825 206
Ludność w wieku produkcyjnym ogółem	3 678	3 664	56 742	3 478 808
Ludność w wieku poprodukcyjnym ogółem	952	1 040	15 070	1 012 826
Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w % ludności ogółem	21,7	19,6	19,0	18,5
Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem	61,3	61,8	63,3	62,4

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w % ludności ogółem	17,0	18,5	17,7	19,0
Wskaźnik obciążenia demograficznego:				
- liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	64,7	61,7	57,9	60,1
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	81,3	94,5	93,4	102,9
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	29,0	30,0	27,9	30,5
Saldo migracji ogółem	8	11	21	13 353
Saldo migracji na 1000 osób	1,4	2,0	0,2	2,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Szkoły i przedszkola

Gminny Zespół Ekonomiczno Administracyjny Szkół (GZEAS) w Młodzieszynie jest budżetową jednostką organizacyjną gminy zapewniającą obsługę administracyjną, finansową i organizacyjną w zakresie objętym zadaniami gminy tj. prowadzenia Gimnazjum, Szkół Podstawowych w Kamionie, Janowie, Młodzieszynie, oddziałów klas „0”, dowożenia uczniów do szkół i świetlicy szkolnej w gminie Młodzieszyn.

Na terenie gminy Młodzieszyn bazę oświatową stanowią:

- Szkoły Podstawowe:
 - Szkoła Podstawowa im. płk Ludwika Głowackiego w Janowie;
 - Szkoła Podstawowa im. gen. bryg. Franciszka Włada w Kamionie;
 - Szkoła Podstawowa im. gen. Stanisława Grzmota-Skotnickiego w Młodzieszynie.
- Gimnazjum im. Bohaterów Walk nad Bzurą 1939 r. w Młodzieszynie

Przy szkołach podstawowych funkcjonują oddziały przedszkolne, do których uczęszczają dzieci sześciolatnie i pięcioletnie. Przy Szkole Podstawowej im. gen. Stanisława Grzmota-Skotnickiego w Młodzieszynie zorganizowany jest Punkt Przedszkolny, do którego uczęszczają dzieci czteroletnie i trzyletnie.

W 2012 r. w szkole podstawowej naukę pobierało 451 uczniów, w 2010 r.- 384, tj. ponad 12% uczniów więcej. Wzrost liczby uczniów zanotowano również na terenie województwa mazowieckiego i w powiecie sochaczewskim, odpowiednio: 2,3% i 0,1%.

W/g stanu na dzień 31.03.2012 r. liczba nauczycieli zatrudnionych w szkole podstawowej wynosiła 48, tj. na 1 nauczyciela przypadało około 11 uczniów.

Tabela 17 Liczba uczniów i oddziałów w roku szkolnym 2011/2012 w szkołach podstawowych na dzień 31 marca 2012r. z systemu SIO.

	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	w tym liczba uczniów w klasach:							Liczba nauczycieli
				0	I	II	III	IV	V	VI	Szkoły podstawowe razem z oddziałami przedszkolnymi
1.	Szkoła Podstawowa w Janowie	7	85	14	8	14	10	17	10	12	12
2.	Szkoła Podstawowa w Kamionie	7	112	19	12	13	16	16	16	20	11
3.	Szkoła Podstawowa w Młodzieszynie	13	254	42	39	34	44	23	31	41	25
4.	Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Młodzieszynie		25								2
5.	Gimnazjum w Młodzieszynie	9	185	0	58	62	65				25
	Ogółem		636								

Źródło: <http://ugmłodzieszyn.bip.org.pl>

Do gimnazjum w 2012 r. uczęszczało 185 dzieci w 2010 r. ogółem 212 uczniów, spadek o ponad 12,7 % w stosunku do 2005 r. Liczba nauczycieli zatrudnionych w gimnazjum wynosiła 25, tj. na 1 nauczyciela przypadało 7,4 uczniów. Ogólnie w województwie mazowieckim w 2012 r. nastąpiło zmniejszenie ilości uczniów w gimnazjach ponad 9,4%. W gminie nie ma szkół średnich ani wyższych.

Tabela 18 Komputeryzacja w szkołach podstawowych na terenie gminy Młodzieszyn

Jednostka terytorialna	udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu	uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów
	szkoły podstawowe dla dzieci i	szkoły podstawowe dla dzieci i

	młodzieży bez specjalnych		młodzieży bez specjalnych	
	2010	2012	2010	2012
	%	%	osoba	osoba
MAZOWIECKIE	92,00	93,74	11,63	10,86
Powiat sochaczewski	100,00	100,00	10,58	9,69
Młodzieszyn	100,00	100,00	5,57	4,91

Źródło: BDL

Tabela 19 Komputeryzacja w gimnazjum na terenie gminy Młodzieszyn

Jednostka terytorialna	udział % szkół wyposażonych w komputery przeznaczone do użytku uczniów z dostępem do Internetu		uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów	
	gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych		gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	
	2010	2012	2010	2012
	%	%	osoba	osoba
MAZOWIECKIE	82,80	81,77	11,00	10,16
Powiat sochaczewski	76,47	64,71	11,05	11,23
Młodzieszyn	100,00	100,00	21,20	13,13

Źródło: BDL

Ponadto w gminie Młodzieszyn funkcjonował w 2012 r. jeden Punkt Przedszkolny przy Szkole Podstawowej im. gen. Stanisława Grzmota-Skotnickiego w Młodzieszynie. Zgodnie z BDL w 2013 r. następujący odsetek dzieci objętych był wychowaniem przedszkolnym następująco:

dzieci w wieku 3 - 5 lat: 48,4%
dzieci w wieku 3 - 6 lat: 55,1%
dzieci w wieku 3 - 4 lat: 25,5%
dzieci w wieku 4 - 6 lat: 64,8%.

W porównaniu do 2010 r. w każdym przedziale wiekowym zanotowano wzrost procentowy dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym.

Tabela 20 Dzieci w gminie Młodzieszyn [osoby]

Jednostka terytorialna	dzieci ogółem							
	dzieci w wieku 3 - 5 lat		dzieci w wieku 3 - 6 lat		dzieci w wieku 3 - 4 lat		dzieci w wieku 4 - 6 lat	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013	2010	2013

MAZOWIECKIE	166294	187482	217082	246087	113723	125153	158915	184096
Powiat sochaczewski	2605	2913	3439	3860	1799	1956	2500	2888
Młodzieszyn	176	159	231	227	123	98	162	182

Źródło: BDL

Tabela 21 Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym

Jednostka terytorialna	dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym							
	dzieci w wieku 3 - 5 lat		dzieci w wieku 3 - 6 lat		dzieci w wieku 3 - 4 lat		dzieci w wieku 4 - 6 lat	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013	2010	2013
MAZOWIECKIE	113638	150286	157007	196177	70210	89435	124232	155214
Powiat sochaczewski	1321	2078	2067	2788	728	1113	1755	2302
Młodzieszyn	58	77	102	125	22	25	94	118

Źródło: GUS

Tabela 22 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym

Jednostka terytorialna	odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym							
	dzieci w wieku 3 - 5 lat		dzieci w wieku 3 - 6 lat		dzieci w wieku 3 - 4 lat		dzieci w wieku 4 - 6 lat	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013	2010	2013
	%	%	%	%	%	%	%	%
MAZOWIECKIE	68,3	80,2	72,3	79,7	61,7	71,5	78,2	84,3
Powiat sochaczewski	50,7	71,3	60,1	72,2	40,5	56,9	70,2	79,7
Młodzieszyn	33,0	48,4	44,2	55,1	17,9	25,5	58,0	64,8

Źródło: GUS

Na terenie gminy Młodzieszyn zlokalizowane są placówki upowszechniania kultury. Z dniem 02.05.2012 r. zgodnie z uchwałą Nr. XIX/105/2012 Rady **Gminy Młodzieszyn Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Młodzieszynie** został przekształcony w samorządową jednostkę kultury pod nazwą **Gminny Ośrodek Kultury w Młodzieszynie**, gdzie organizowane są konkursy recytatorskie, plenery malarskie i imprezy i wycieczki, festyn „Powitanie Lata”, kuligi itp. Przy GOK funkcjonuje zmodernizowany plac zabaw dla dzieci oraz Gminne Centrum Informacji ze stałym dostępem do internetu. Każdego roku w Młodzieszynie odbywają się „Jackalia”, na których występują gwiazdy na krajową skalę. O zasięgu wojewódzkim jest Mazowiecki Przegląd Twórczości Plastycznej-konkurs plastyczny adresowany do dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Na terenie gminy Młodzieszyn działa Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju wsi Adamowa Góra.

Biblioteka

W gminie Młodzieszyn funkcjonuje Gminna Biblioteka w Młodzieszynie oraz Filia Biblioteczna w Kamionie. Na przestrzeni lat 2009-2012 zanotowano stopniowy spadek ok. 12% zainteresowania wypożyczeniami księgozbioru na zewnątrz mimo, że czytelników w ciągu roku przybywa. Na przestrzeni 2009-2012 r. nastąpił wzrost ponad 2%, w latach 2010-2012 wzrost był stosunkowo niewielki i wyniósł ok. 0,8%.

Tabela 23 Biblioteki 2009-2012

Jednostka terytorialna	biblioteki i filie			czytelnicy w ciągu roku			wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz		
	2009	2010	2012	2009	2010	2012	2009	2010	2012
	ob.	ob.	ob.	osoba	osoba	osoba	wol.	wol.	wol.
MAZOWIECKIE	991	987	969	929841	954827	963521	15017254	14872336	15438902
Powiat sochaczewski	21	21	20	11472	11421	11538	215186	215159	223085
Młodzieszyn	2	2	2	626	636	641	15072	14553	10020

Źródło: GUS

Tabela 24 Biblioteka wskaźniki

	Młodzieszyn		Powiat sochaczewski		Województwo mazowieckie	
	2010	2012	2010	2012	2010	2012
Ludność na 1 placówkę biblioteczną	2793	2816	3704	4055	4694	4864
Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	4239,2	4303,3	2928,9	2787,4	3271,3	3268,1
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	114	115	134	136	182	182
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	22,9	15,6	18,8	19,3	15,6	16,0
komputery użytkowane w bibliotece ogółem	7	13	57	83	5115	5985
komputery użytkowane w bibliotece dostępne dla czytelników	4	10	29	46	2614	3055
komputery podłączone do Internetu	6	13	54	83	4859	5746
komputery podłączone do Internetu dostępne dla czytelników	4	10	29	44	2447	2903

Źródło: GUS

Służba zdrowia

Zadania z zakresu ochrony zdrowia realizuje *Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Przychodnia Medycyny Rodzinnej "Zdrowie" z punktem Aptecznym* gdzie opiekę nad mieszkańcami sprawuje: 2 lekarzy rodzinnych, 1 lekarz pediatra, 1 lekarz stomatolog, 2 pielęgniarki, 1 położna. Gmina zapewnia dobrą opiekę zdrowotną w zakresie podstawowej służby zdrowia. Głównym problemem w gminie jest brak stosownej profilaktyki zdrowotnej i programów wczesnego wykrywania chorób układu krążenia, nowotworów (np. rak piersi, szyjki macicy, gruczołu krokowego), cukrzycy. Do najczęstszych schorzeń należą choroby układu krążenia, choroby układu oddechowego, cukrzyca oraz wady postawy (dzieci i młodzieży), zwyrodnienia stawów i kręgosłupa (dorośli).¹ Usługi w zakresie fizjoterapii świadczy *Gabinet Rehabilitacji Ruchowej w Młodzieszynie*, natomiast działalność profilaktyczną, edukacyjną oraz usługi pielęgniarskie pełni Niepubliczny Zakład Pielęgniarstwa -Środowiskowo-Ambulatoryjnego "Małgosia".²

Na terenie powiatu sochaczewskiego mieszkańcy Młodzieszyna mogą skorzystać z specjalistycznej opieki zdrowotnej. Na terenie miasta Sochaczew funkcjonuje szpital powiatowy.

Pomoc społeczna

Zadania dotyczące pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Młodzieszynie we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sochaczewie. NA przestrzeni lat wydatki budżetu gminy w dziale pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej uległy zmniejszeniu i stanowiły w 2010 r. 19,9% w 2012r. 16,1%.

Do najczęstszych form pomocy należały zasiłki pieniężne i usługi opiekuńcze. Adresatami pomocy głównie były rodziny wielodzietne, mieszkańcy pozostający w trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 25 Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej

Jednostka terytorialna	gminy bez miast na prawach powiatu	
	Dział 852 - Pomoc społeczna	
	2010	2013
	zł	zł
MAZOWIECKIE	1256457282,41	1319696075,95
Powiat sochaczewski	34559553,10	36701113,19
Młodzieszyn	3259584,37	2895873,65

Źródło: BDL

¹ Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie Młodzieszyn na lata 2007-2013, s.25

² <http://mlodzieszyn.e-sochaczew.pl/>

W 2013 r. wydatki na pomoc społeczną (wydatki gminy bez miast na prawach powiatu) wyniosły 2895873,65 zł i jest to spadek w stosunku do 2010 r. o ponad 11%.

Tabela 26 Wydatki w Dziale 852 - Pomoc społeczna

Jednostka terytorialna	gminy bez miast na prawach powiatu	
	wydatki w rozdziale 85214 - Zasilki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	wydatki w rozdziale 85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze
	2013	2013
	zł	zł
MAZOWIECKIE	80204089,83	25848813,05
Powiat sochaczewski	1350201,15	671861,37
Młodzieszyn	82042,30	81254,97

Źródło:BDL

Rekreacja i turystyka

Gmina Młodzieszyn posiada średniowieczny rodowód. Na terenie gminy Młodzieszyn miały miejsce liczne wydarzenia historyczne. Miejsca pamięci historycznej, cmentarze poległych żołnierzy zlokalizowane są w Juliopolu, Mistrzewicach, Rokicinie i Starych Budach. Wszystkie wpisane do rejestru zabytków.

Na terenie gminy Młodzieszyn zlokalizowane są liczne zabytki kultury:

→ **zespoły dworsko- pałacowe:**

- Janowie- Ruszkach
- Witkowicach
- Młodzieszynie

→ **pomniki przyrody:** np. jałowiec pospolity o trzech pniach w wieku około 80 lat w miejscowości Kamion

Położenie części gminy Młodzieszyn w malowniczym krajobrazie nadwiślańskim i doliny Bzury, zaliczenie lasów do otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego, sprzyjają rozwojowi turystyki i agroturystyki, co jednocześnie może mieć pozytywny wpływ na możliwość utworzenia nowych miejsc pracy, jak również stanowić alternatywne źródło dochodu obok rolnictwa. Na terenie gminy Młodzieszyn zlokalizowane są 3 parki podworskie krajobrazowe, odpowiednio w Ruszkach, Młodzieszynie i Witkowicach.

W Starych Budach zlokalizowana jest „Zielona Szkoła” działająca przez cały rok z bazą noclegową na 40 miejsc. W Leontynowie mieści się z kolei gospodarstwo agroturystyczne o nazwie „Kalotówka”.

Gmina Młodzieszyn posiada tereny o wysokich walorach krajobrazowych o wyjątkowym mikroklimacie sprzyjającym leczeniu chorób płuc. Wyjątkowe tereny umożliwiają rekreację i wypoczynek w lesie i nad wodą. Okalające Młodzieszyn lasy przyciągają setki grzybiarzy.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Na terenie gminy Młodzieszyn w 2012 roku zasoby mieszkaniowe obejmowały 1704 mieszkania, tj. o około 0,5% mniej niż w 2009 r. Na przestrzeni lat wzrosła przeciętna powierzchnia mieszkaniowa 1 mieszkania. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w 2012 r. wynosiła 83,6 m² i była około 9 % większa niż w 2009 r. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w 2012r. wyniosła 25,3 m² i była większa w porównaniu do 2009 r. W przeliczeniu na 1000 ludności liczba mieszkań wynosiła ogółem 302,6 mieszkania, o około 3,3 % mniej niż w 2009 r. (312,9).

Tabela 27 Zasoby mieszkaniowe na przestrzeni 2009-2012 w gminie Młodzieszyn

Jednostka terytorialna	ogółem			
	mieszkania			
	2009	2010	2011	2012
MAZOWIECKIE	2000746	2062955	2085601	2112511
Powiat sochaczewski	28046	27974	28195	28578
Młodzieszyn	1712	1681	1694	1704

Źródło: GUS

Tabela 28 Przeciętna powierzchnia mieszkaniowa 1 mieszkania

Jednostka terytorialna	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania			
	2009	2010	2011	2012
	m2	m2	m2	m2
MAZOWIECKIE	68,9	70,6	70,9	71,2
Powiat sochaczewski	73,5	76,8	77,2	77,5
Młodzieszyn	76,8	82,8	83,2	83,6

Źródło: GUS

Tabela 29 Przeciętna powierzchnia mieszkania na 1 osobę

Jednostka terytorialna	przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę			
	2009	2010	2011	2012
	m2	m2	m2	m2
MAZOWIECKIE	26,4	27,6	28,0	28,4
Powiat sochaczewski	24,6	25,2	25,6	26,0
Młodzieszyn	24,0	24,9	25,2	25,3

Źródło: GUS

Tabela 30 Mieszkania na 1000 mieszkańców

Jednostka terytorialna	mieszkania na 1000 mieszkańców			
	2009	2010	2011	2012
	mieszk.	mieszk.	mieszk.	mieszk.
MAZOWIECKIE	383,1	391,7	394,6	398,5
Powiat sochaczewski	334,2	328,4	331,3	335,6
Młodzieszyn	312,9	301,0	302,8	302,6

Źródło: GUS

Dominującą formą budownictwa jest budownictwo jednorodzinne w typie zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej. Wzdłuż dróg gminnych i powiatowych zabudowa przyjmuje charakter zabudowy zwartej lub luźnej.

Systematycznie poprawia się stan wyposażenia mieszkań w podstawową infrastrukturę techniczną. Wszystkie mieszkania wyposażone są w energię elektryczną. Potrzeby mieszkaniowe ludności gminy zaspokojone są w stopniu dobrym.

Tabela 31 Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań

Jednostka terytorialna	na wsi											
	wodociąg				łazienka				centralne ogrzewanie			
	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
MAZOWIECKIE	83,4	87,2	87,4	87,5	69,9	76,8	77,1	77,4	62,9	67,7	68,1	68,5
Powiat sochaczewski	85,1	89,5	89,6	89,8	73,4	80,4	80,6	80,8	69,5	73,7	74,0	74,3
Młodzieszyn	81,1	86,7	86,8	86,9	64,4	73,2	73,4	73,6	58,4	63,1	63,4	63,6

Źródło: GUS

Na przestrzeni lat stopniowo coraz więcej mieszkań zostało wyposażonych w instalacje techniczno-sanitarne, odpowiednio w 2012 r. w stosunku do 2009 r. zanotowano :

- wodociąg: wzrost o około 6%
- łazienka: wzrost o około 0,4%
- centralne ogrzewanie: wzrost 0,5%
- brak instalacji gazowej.

GOSPODARKA

Gmina Młodzieszyn to gmina o typowo rolniczym charakterze. W gminie brak gospodarstw specjalistycznych oraz grup producenckich. Rolnictwo posiada słabe warunki glebowe, 67% gruntów jest w klasie V i VI. Jedynie w miejscowościach Młodzieszyn i Justynów

występują kompleksy dobrych gleb w klasie II i III. Na terenie gminy, zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym 2002 r., liczba gospodarstw indywidualnych wynosiła 1294, w tym gospodarstwa indywidualne powyżej 1 ha użytków rolnych – 1090. Średnia powierzchnia ogółem gospodarstwa rolnego wynosiła 5,8 ha. Najliczniej reprezentowaną grupą obszarową gospodarstw w gminie są gospodarstwa o powierzchni nie przekraczającej 5 ha, co stanowi 63% ogółu gospodarstw. Około 76 % powierzchni gruntów pozostaje we władaniu osób fizycznych.

Największą jednak powierzchnię użytków rolnych zajmują gospodarstwa rolne o pow. 5-10 ha w liczbie 347, gdzie średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 8.36 ha. Drugą grupę stanowią 608 gospodarstw o powierzchni 1-5 ha, która zajmuje powierzchnię 1970.59 ha.

Tabela 32 Ilość i udział gospodarstw indywidualnych

Wyszczególnienie	Ilość Gospodarstw indywidualnych wg. Powszechnego Spisu Rolnego 2002	Udział %
ogółem	1294	100%
Do 1 ha włącznie	204	16%
Powyżej 1 do mniej niż 5 ha	608	47%
Od 5 do mniej niż 10 ha	347	27%
Od 10 do mniej niż 20 ha	117	9%
Od 20 do mniej niż 50 ha	17	1%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Z upraw w gminie przeważa uprawa kapusty brukselki, kalafiora, cebuli, kapusty głowiastej i pekińskiej, selerów, porów. Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynosi 64,9%, co świadczy o tym, że na obszarze gminy Młodzieszyn występują średnio korzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju produkcji rolnej.

W przypadku produkcji roślinnej i zwierzęcej w gminie 70% ogółu gospodarstw prowadzi produkcję mieszaną. W 60,2% indywidualnych gospodarstw prowadzona jest produkcja roślinna, w pozostałych zwierzęca. Od 50% do 70% powierzchni zasiewów zajmują zboża. W produkcji zwierzęcej przeważa hodowla bydła mlecznego. Dynamicznie rozwija się uprawa owoców oraz warzyw. Budynki służące produkcji rolnej w około 70% indywidualnych gospodarstw rolnych wykazują dobry lub średni stan techniczny. Jednak wielkość tych obiektów uniemożliwia prowadzenie specjalistycznej produkcji wielkotowarowej.

Tabela 33 Powierzchnia użytków rolnych w gminie Młodzieszyn

Powierzchnia użytków rolnych w gminie Młodzieszyn	w ha *		udział % *	
	2002r.	2005r.	2002r	2005r.
Ogółem w tym:	7739	7600	66,11	64,92
-grunty orne	5887	5842	76,07	76,87
- sady	190	183	2,46	2,41
- łąki	765	715	9,88	9,40
- pastwiska	897	860	11,59	11,32
Lasy i grunty leśne	2922	3016	24,96	25,76
Pozostałe grunty i nieużytki	1046	1091	8,93	9,32
Razem grunty	11707	11707	100	100

Zródło: BDL

Działalność pozarolnicza

W 2013 r. na terenie gminy Młodzieszyn działalność gospodarczą prowadziły 363 podmioty gospodarcze, z czego ponad 90% zarejestrowanych podmiotów gospodarczych stanowią mikroprzedsiębiorstwa. Najwięcej firm zlokalizowanych jest w miejscowości: Młodzieszyn i Kamion. Na terenie gminy działają dwa lokale gastronomiczne: Bar „Pod dębami” w miejscowości Janów oraz Bar „U Waldka” w miejscowości Młodzieszyn. Na terenie gminy Młodzieszyn zlokalizowany jest Urząd Pocztowy oraz Bank Spółdzielczy w Sochaczewie oddział w Młodzieszynie. Pomimo korzystnej lokalizacji oraz dogodnej dostępności komunikacyjnej gmina Młodzieszyn ma słabo rozwinięty przemysł. Praktycznie na terenie gminy brak jest zakładów produkcyjnych

Według rejestru PKD 2007 największa ilość podmiotów gospodarczych zostało zarejestrowanych w sekcji Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (124), Transport i gospodarka magazynowa (56), Budownictwo (49). W stosunku do 2010r. śladowy ok. 0,3% wzrost podmiotów gospodarczych .

Tabela 34 Podmioty wg sektorów własnościowych

Jednostka terytorialna	ogółem		sektor publiczny		sektor prywatny	
	ogółem		ogółem		ogółem	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013
MAZOWIECKIE	681012	724997	12830	12942	668182	712055
Powiat sochaczewski	8567	8690	192	204	8375	8486
Młodzieszyn	362	363	10	11	352	352

Zródło: BDL

Tabela 35 Podmioty wg. wielkości

Jednostka terytorialna	ogółem		0 - 9		10 - 49		50 - 249		250-999		1000 i więcej	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013	2010	2013	2010	2013	2010	2013
MAZOWIECKIE	681012	724997	648594	694161	26180	24715	5092	5039	886	827	260	255
Powiat sochaczewski	8567	8690	8184	8311	310	309	62	61	9	7	2	7
Młodzięszyn	362	363	350	347	12	15	0	1	0	0	0	0

Źródło: BDL

Tabela 36 Podmioty wg PKD 2007 i rodzajów działalności

Jednostka terytorialna	ogółem		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		przemysł i budownictwo		pozostała działalność	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013	2010	2013
MAZOWIECKIE	681012	724997	13025	11697	132515	134522	535472	578778
Powiat sochaczewski	8567	8690	235	206	1759	1723	6573	6761
Młodzięszyn	362	363	21	18	77	79	264	266

Źródło: BDL

Tabela 37 Podmioty wg sektorów własnościowych w gminie Młodzięszyn

Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON	2010	2013
Podmioty gospodarcze ogółem	362	363
Sektor publiczny ogółem	10	11
Sektor publiczny – państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	8	8
Sektor prywatny – ogółem	352	352
Sektor prywatny – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	306	297
Sektor prywatny – spółki handlowe	11	14
Sektor prywatny – spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	1	1
Sektor prywatny - spółdzielnie	2	3
Sektor prywatny – stowarzyszenia i organizacje społeczne	5	7

Źródło: BDL

Liczba pracujących wg. płci w gminie Młodzieszyn w 2010r. ogółem wynosiła 241 osób, w tym mężczyźni 112 oraz kobiety – 129. Stanowi to wzrost ogółem liczby pracujących o około 19% w stosunku do 2005r.

Bezrobocie

W 2013 r. na terenie gminy Młodzieszyn zanotowano ogółem 277 bezrobotnych, w tym mężczyźni – 164 oraz kobiety 113, co wskazuje na wzrost ilości osób bezrobotnych o ok.3% w porównaniu do 2010 r. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2013 r. wynosił ogółem 8%.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie sochaczewskim w 2013 r. wynosiła 11,7%, zaś w 2010 r. 10,1% i jest wyższa niż w województwie mazowieckim, gdzie w 2013 r. wyniosła 11,0%. Ważnym problemem w gminie jest bezrobocie ukryte w rolnictwie spowodowane wysokim zatrudnieniem w gospodarce indywidualnej.

Tabela 38 Bezrobotni zarejestrowani według płci

Jednostka terytorialna	ogółem		mężczyźni		kobiety	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013
	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba	osoba
MAZOWIECKIE	238341	283196	123262	149396	115079	133800
Powiat sochaczewski	3375	4031	1759	2126	1616	1905
Młodzieszyn	241	277	131	164	110	113

Źródło: GUS

Na terenie gminy Młodzieszyn lokalna podaż pracy jest bardzo niska, wręcz znikoma. Mieszkańcy poszukują większość ofert pracy w szczególności w Sochaczewie, Warszawie.

Tabela 39 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci

Jednostka terytorialna	ogółem		mężczyźni		kobiety	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013
	%	%	%	%	%	%
MAZOWIECKIE	7,1	8,5	7,1	8,7	7,1	8,4
Powiat sochaczewski	6,2	7,5	6,1	7,5	6,2	7,5
Młodzieszyn	7,0	8,0	7,2	8,8	6,9	7,0

Źródło: GUS

Tabela 40 Bezrobotni w gminach powiatu sochaczewskiego wg stanu na 31.12.2013 i 31.12.2010r., zgodnie z Powiatowym Urzędem Pracy w Sochaczewie :

Stan na dzień 31.12.2013r.			
GMINY POWIATU SOCHACZEWSKIEGO	Ogółem liczba zarejestrowanych bezrobotnych	w tym kobiet	z prawem do zasiłku ogółem
Miasto Sochaczew	1932	908	284
Gm. Brochów	285	144	31
Gm. Ilów	307	153	20
Gm. Młodzieszyn	277	113	24
Gm. Nowa Sucha	240	120	26
Gm. Rybno	144	75	13
Gm. Sochaczew	433	196	61
Gm. Teresin	413	196	71
Razem	4031	1905	530
Stan na dzień 31.12.2010r.			
GMINY POWIATU SOCHACZEWSKIEGO	Ogółem liczba zarejestrowanych bezrobotnych	w tym kobiet	z prawem do zasiłku ogółem
Miasto Sochaczew	1625	775	272
Gm. Brochów	231	114	20
Gm. Ilów	224	110	27
Gm. Młodzieszyn	241	110	30
Gm. Nowa Sucha	215	110	23
Gm. Rybno	121	59	17
Gm. Sochaczew	350	144	50
Gm. Teresin	368	194	70
Razem	3375	1616	509

Źródło: <http://www.pupsochaczew.pl/strona/sprawozdania-mpips-01/171>

W 2013 r. zarejestrowano 277 bezrobotnych, w tym 113 kobiet. Większy odsetek bezrobotnych w 2013 r. stanowili mężczyźni ok. 60%, niż kobiety. Podobna sytuacja miała miejsce w 2010r., gdzie mężczyźni stanowili ponad 54% bezrobotnych.

Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2013r. (wg. Powiatowego Urzędu Pracy w Sochaczewie):

- Bez wykształcenia średniego - 195
- Długotrwale bezrobotne - 153
- Bez kwalifikacji zawodowych -120
- Bez doświadczenia zawodowego -101
- Do 25 roku życia -75
- Powyżej 50 roku życia -68
- Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka -30
- Samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko -22
- Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki - 22
- Niepełnosprawni -11

Na terenie gminy Młodzieszyn mieszkańcy utrzymują się głównie z rolnictwa, co tym samym nie przyczynia się do powstawania (generowania) nowych miejsc pracy.

BUDŻET GMINY MŁODZIESZYN

Dochody

Budżet gminy Młodzieszyn w 2013r. przewidywał do realizacji kwotę dochodów w wysokości ogółem 17 461 666,67zł. Dochody wykonano w kwocie 15 117 899,22zł, co stanowi 86,58% planu z tego:

- dochody bieżące zrealizowane zostały w 93,26% planu - w wysokości 14 635 516,71 na plan 15 692 487,13zł
- dochody majątkowe zrealizowane zostały w 27,27% planu - w wysokości 482 382,51zł na plan 1 769 179,54zł.

Podstawowe dochody podatkowe stanowiły 28,79% wykonanych dochodów ogółem.

Tabela 41 Dochody na 1 mieszkańca (gminy bez miast na prawach powiatu)

Jednostka terytorialna	gminy bez miast na prawach powiatu	
	ogółem	
	2010	2013
	zł	zł
POLSKA	2793,93	3098,94
MAZOWIECKIE	2828,16	3180,28
Powiat sochaczewski	2499,19	2947,01
Młodzieszyn	2667,35	2686,19

Źródło: GUS

Struktura dochodów Gminy Młodzieszyn na przestrzeni analizowanych lat cechuje zmiana. Od 2010 r. do 2013 r. nastąpił wyraźny ich wzrost o ponad 12%.

Udział dochodów bieżących w budżecie gminy Młodzieszyn w 2010 r. wyniósł 94,77%, w roku 2013 – 89,87%. Zaobserwowano tendencję malejącą w przypadku udziału dochodów

bieżących w dochodach ogółem. Dochody bieżące są źródłem finansowania zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego.

Dochody budżetu gminy ogółem na 1 mieszkańca w 2013 r. wzrosły o około 1% w stosunku do 2010r.

Udział dochodów majątkowych w budżecie gminy Młodzieszyn w dochodach ogółem w 2013r. wyniósł około 10,1%, co stanowiło ponad 8% wzrost w stosunku do 2010r.

Wydatki

Budżet gminy przewidywał **wysokość wydatków** w 2013r. w wysokości 20 336 476zł. Wydatki zrealizowano w 87,25% planu, tj. w wysokości 17 742 818,12zł:

- wydatki bieżące zrealizowane zostały w kwocie 14 228 436,07zł na plan 15 297 547,53, co stanowi 93,01% planu
- wydatki majątkowe zrealizowane zostały w kwocie 3 514 382,05zł na plan 5 038 929,14zł, co stanowi 69,74% planu.

Tabela 42 Wydatki Gminy Młodzieszyn w latach 2010 – 2013

Wydatki	2010	2011	2012	2013
ogółem	16 418 475,01	22 329 441,71	19 030 938,60	17 742 818,12
majątkowe	2 255 701,39	7 317 237,30	3 738 880,34	3 514 382,05
udział wydatków majątkowych w wydatkach gminy ogółem	13,74%	32,77%	19,64%	19,8
Majątkowe inwestycyjne	2255701,39	7317237,30	3738880,34	3514382,05
bieżące	14 162 773,62	15 012 204,41	15 292 058,26	14 228 436,07
udział w wydatków bieżących w wydatkach gminy ogółem	86,26%	67,23%	80,36%	80,2%

Źródło: GUS

Tabela 43 Wydatki na 1 mieszkańca (gminy bez miast na prawach powiatu)

Jednostka terytorialna	gminy bez miast na prawach powiatu					
	ogółem		na oświatę i wychowanie		na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	
	2010	2013	2010	2013	2010	2013
	zł	zł	zł	zł	zł	zł
POLSKA	3081,01	3075,68	1024,60	1143,15	119,46	115,35
MAZOWIECKIE	3023,44	3175,72	1089,11	1258,09	93,63	95,99
Powiat sochaczewski	2633,06	3033,42	1004,33	1236,12	95,18	184,82

Młodzieszyn	2949,78	3152,60	1231,11	1141,48	162,96	78,53
--------------------	---------	---------	---------	---------	--------	-------

Zródło: BDL

Tabela 44 Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem

Jednostka terytorialna	gminy bez miast na prawach powiatu	
	2010	2013
	%	%
POLSKA	9,2	5,8
MAZOWIECKIE	11,6	7,1
Powiat sochaczewski	8,3	4,5
Młodzieszyn	5,5	1,7

Zródło: BDL

Na przestrzeni 2010-2013 r. zanotowano ponad 8% wzrost wydatków Gminy ogółem. Największy wzrost zanotowano w 2011 r. gdzie w stosunku do 2010 r. wydatki wzrosły ponad 36% , jednak od 2012 r. zanotowano już znaczne zmniejszenie wydatków.

Wzrost ponad 7% zanotowano, na przestrzeni 2010-2013 r., w przypadku wydatków gminy Młodzieszyn ogółem na 1 mieszkańca.

Przykładowe inwestycje:

„Budowa sali sportowej o wymiarach 27,20 x 15,00 m przy Szkole Podstawowej w Janowie Gmina Młodzieszyn” realizowanej w ramach „Programu Rozwoju Bazy Sportowej Województwa Mazowieckiego na 2010 rok”. Inwestycja dofinansowana z Ministerstwa Sportu i Kultury

Droga Juliopol-Adamowa Góra-Altanka–Sochaczew Droga dofinansowana w ramach „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011”. Realizowana przy udziale Gminy Młodzieszyn, Gminy Sochaczew oraz Miasta-Gminy Sochaczew

Odnowa Centrum Młodzieszyn - W miesiącu wrześniu 2012 roku zostały zakończone prace związanych przebudową ulicy Walk nad Bzurą w Młodzieszynie. Inwestycja dotyczyła budowy kanalizacji deszczowej, budowy nowego stylowego oświetlenia ulicznego, nowych ciągów pieszych po obu stronach ulicy, położono nową nawierzchnię ulicy oraz wykonano ogrodzony plac zabaw dla małych dzieci z tyłu budynku Urzędu Gminy .

„Przebudowa i termomodernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Młodzieszynie”- W miesiącu grudniu 2012r. zostały zakończone prace związanych przebudową i termomodernizacją Gminnego Ośrodka Zdrowia w Młodzieszynie. Prace trwały od września 2011r.

Trwają prace związane z **termomodernizacją budynków użyteczności publicznej gminy Młodzieszyn** obejmujące: Szkołę Podstawową , Gimnazjum i Punkt Przedszkolny w Młodzieszyn,

Ośrodek Zdrowia w Młodzieszyn, Gminny Ośrodek Kultury i Sportu oraz Urząd Gminy w Młodzieszynie. Prace potrwać do jesieni 2013 roku.

Wiosną 2013r. rozpoczęły się prace związane z **remontem i rozbudową budynku strażnicy OSP Budy Stare z adaptacją na świetlicę wiejską**

Na lata 2013–2014 planowana jest **rozbudowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Młodzieszyn i Justynów** - kanalizacja III etap.

Gmina nie posiada aktualnych dokumentów strategicznych jak Strategia Rozwoju Gminy, Program Rozwoju Lokalnego.

6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Na terenie powiatu sochaczewskiego za bezpieczeństwo publiczne odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Sochaczewie, która swym zasięgiem działania obejmuje także obszar gminy Młodzieszyn.

Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej na terenie gminy Młodzieszyn realizuje pięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej w: Budach Starych, Kamionie, Młodzieszynie, Janowie i Witkowicach.

Potencjalnym zagrożeniem bezpieczeństwa ludności i jej mienia mogą być:

1. Zagrożenia naturalne:

Zagrożenie powodziowe

Narażenie na niebezpieczeństwo powodzi: tereny w dolinie Wisły i Bzury (północna i wschodnia część gminy) narażone są na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego; w południowej części doliny Bzury występuje obszar nie chroniony wałami.

2. Poważne awarie:

Transport substancji niebezpiecznych

Poważne zagrożenie na terenie gminy Młodzieszyn stanowi transport materiałów i substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Usytuowanie na terenie gminy Młodzieszyn ważnych szlaków komunikacyjnych (droga krajowa Nr 50 oraz drogi wojewódzkie Nr 575 i Nr 577) zwiększa potencjalne możliwości wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych (awaria pojazdów i cystern).

Awarie urządzeń infrastruktury technicznej

linie elektroenergetyczne NN, WN, rurociągi produktów naftowych,

Zagrożenie pożarowe wynikające z transportu paliw płynnych oraz zagrożenia pożarowego lasów i zwartej zabudowy.

7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Z przeprowadzonych analiz ekonomicznych, środowiskowych i społecznych wynikają następujące wnioski:

- Korzystna struktura gospodarki - 97% podmiotów gospodarczych to sektor prywatny, nieznaczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych w stosunku do 2010r.
- Kształtujący się obszar aktywizacji gospodarczej wokół drogi krajowej Nr 50 (wieś Kamion, Młodzieszyn, Janów) - sprzyja rozwojowi gospodarstwu i wykorzystaniu istniejących rezerw siły roboczej.
- Korzystna sytuacja społeczna gminy – dobry stan obiektów i wyposażenia ośrodków oświatowych (wzrost liczby uczniów), kultury i opieki zdrowotnej,
- Wzrastający ruch inwestycyjny (ok. 60 decyzji o warunkach zabudowy rocznie) i poziom obrotu nieruchomościami (sprzedaż działek budowlanych na poziomie 80 rocznie).
- Korzystny wskaźnik poziomu bezrobocia (8%) w stosunku do stopy bezrobocia powiatu sochaczewskiego (11,7%) i województwa (11%).
- Niekorzystny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (użytki rolne klasy V i VI bonitacyjnej stanowią ok. 67% powierzchni użytków); grunty o dobrych walorach agroekologicznych zajmują małe arealy i podlegają presji urbanizacyjnej ze względu na sąsiedztwo drogi krajowej Nr 50,
- Niski potencjał i poziom rozwoju rolnictwa - brak gospodarstw specjalistycznych oraz grup producenckich, średnia wielkość gospodarstwa rolnego 5,8ha; 63% gospodarstw nie przekracza wielkości 5ha.
- Mało korzystna struktura budżetu gminy - wskaźnik udziału dochodów bieżących w budżecie gminy wynosi ok. 90% i zmalał w stosunku do 2010r., niski udział wydatków majątkowych inwestycyjnych w wydatkach ogółem - w 2013r. kształtował się na poziomie około 20%. Stagnacja w zakresie dochodów budżetu gminy na 1 mieszkańca, nastąpił wzrost wydatków z budżetu na 1 mieszkańca o 7%.
- Niekorzystny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej (użytki rolne klasy V i VI bonitacyjnej stanowią ok. 67% powierzchni użytków); grunty o dobrych walorach agroekologicznych zajmują małe arealy i podlegają presji urbanizacyjnej ze względu na sąsiedztwo drogi krajowej Nr 50,
- Niski potencjał i poziom rozwoju rolnictwa - brak gospodarstw specjalistycznych oraz grup producenckich, średnia wielkość gospodarstwa rolnego 5,8ha; 63% gospodarstw nie przekracza wielkości 5ha.
- Wskaźniki dochodów budżetu gminy (ok. 2686,-zł) i wydatków (ok. 3152,-zł) na 1 mieszkańca kształtują się poniżej wskaźników wojewódzkich (3180zł i 3175zł).
- Niezadawalający stan techniczny dróg gminnych stanowiących 40% sieci drogowej w gminie – tylko ok. 50% dróg posiada nawierzchnię utwardzoną. Niski wskaźnik gęstości dróg publicznych na terenie gminy - 42 km/100km²
- Korzystna sytuacja gminy w zakresie wyposażenia w zbiorcze systemy infrastruktury technicznej, kształtująca się na poziomie powyżej średniej w regionie:
 - dobrze rozwinięta sieć wodociągowa (wskaźnik zwodociągowania ok. 87 %)
 - sukcesywnie porządkowana gospodarka ściekowa (wskaźnik skanalizowania ok. 10%) - istniejąca oczyszczalnia ścieków w Młodzieszynie, wdrażanie selektywnej

zbiórki odpadów.

Prognozy demograficzne

Korzystna sytuacja demograficzna w zakresie migracji – sukcesywnie wzrastająca liczba ludności – dodatnie saldo migracji, wzrastający poziom obrotu nieruchomościami (sprzedaż działek budowlanych na poziomie 80 rocznie).

Niekorzystna sytuacja demograficzna w zakresie struktury wiekowej ludności – wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym, spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym, ujemny przyrost naturalny (największy w powiecie sochaczewskim), wskaźnik obciążenia demograficznego i współczynnik obciążenia ekonomicznego ulegają zwiększeniu. Prognozowany spadek liczby ludności w obszarach wiejskich powiatu sochaczewskiego o 0,6% do 2035r.

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

- na etapie zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania Studium wpłynęło ok. 50 wniosków o zmianę zagospodarowania gruntów rolnych i leśnych w kierunku rozwoju funkcji mieszkaniowych, usługowych i rekreacyjnych, które dotyczyły powierzchni ok. 100ha,
- tereny wielofunkcyjne związane z rekreacją, mieszkalnictwem i wypoczynkiem UR w miejscowości Kamion, Witkowice, Nowa Wieś, Nowe Miśrzewice, Marysi, Bibiampol, Helenka (zwiększenie powierzchni w stosunku do obowiązującego dokumentu o ok. 45 ha),
- tereny rozwoju funkcji usługowo- produkcyjno- składowej 1U/P w miejscowości Kamion, Młodzieszyn, Januszew (zwiększenie powierzchni w stosunku do obowiązującego dokumentu o ok. 6ha),
- wyznaczenie terenów potencjalnego rozwoju o dominującej funkcji mieszkaniowej MN (zwiększenie powierzchni w stosunku do obowiązującego dokumentu o ok. 50ha) skupionych głównie we wsiach Juliopol, Adamowa Góra, Janów, Helenka, Bibiampol.

8. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Znacząca większość gruntów w gminie Młodzieszyn jest własnością prywatną.

Ważnym elementem dla realizacji celów publicznych i polityki przestrzennej władz samorządowych są zasoby gruntów komunalnych i ich użytkowanie. Na terenie gminy Młodzieszyn zasoby gruntów komunalnych są rozlokowane w dość dużym rozproszeniu. Razem ich powierzchnia wynosi 80,1 ha (wg danych GUS stan na 31.12.2013 r.), są to tereny w większości zainwestowane i nie stanowią zasobów o znaczeniu strategicznym.

Rezerwy terenów ofertowych będących w dyspozycji gminy znajdują się w miejscowościach : Helenka, Młodzieszyn, Witkowice, Kamion.

9. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Na terenie gminy Młodzieszyn następujące obiekty i tereny podlegają ochronie prawnej:

Na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.):

- **parki narodowe**

Niewielki północno-wschodni fragment gminy Młodzieszyn obejmujący ujście Bzury do Wisły położony jest w granicach *otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego*

- **obszary chronionego krajobrazu:**

Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu - obszar utworzony w celu ochrony wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowych ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnione funkcje korytarzy ekologicznych. Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu jest częścią korytarza ekologicznego, który zapewnia powiązania przyrodnicze (ponadregionalne, regionalne i lokalne) z Kampinoskim Parkiem Narodowym oraz z Gostyński - Włocławskim Parkiem Krajobrazowym.

- **obszary Natura 2000:**

Dolina Środkowej Wisły (obszar specjalnej ochrony ptaków)

Według wdrażanej koncepcji sieci NATURA 2000 dolina Wisły na wysokości gminy jest częścią Obszaru Specjalnej Ochrony (OSO) Dolina Środkowej Wisły, zgodnie z Dyrektywą Ptasią Rady Europy (79/409/EWG). Obszar objęty tą formą ochrony obejmuje zbiorowiska roślinności w nurcie rzeki wraz z cenną awifauną. Wisła zachowując wyjątkowo naturalny charakter roztokowy tworzy liczne wyspy, starorzecza i boczne kanały. Występują na niej piaszczyste łachy, które są siedliskiem wielu gatunków ptaków. Roślinność reprezentowana przez zbiorowiska terofitów porastające piaszczyste nanosy i szuwarów odznacza się małym bogactwem florystycznym. Kępy w nurcie rzeki i brzegi porastają zarosła topolowo-wierzbowe będące stadiami sukcesji naturalnej lub wtórnej, są to siedliska podlegające ochronie.

Według standardowego formularza danych na całym terenie OSO Dolina Środkowej Wisły występują co najmniej 22 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Gatunki kwalifikujące to m.in.: bocian czarny, mewa czarnogłowa, podgorzałka, podróżniczek, rybitwa białoczelna, zimorodek, rybitwa rzeczna, brodziec piskliwy, czapla siwa, gągoł, krwawodziób, krzyżówka, mewa pospolita, ostrzygojad, ptaki wodno-błotne. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: brodziec piskliwy, krwawodziób, mewa czarnogłowa, mewa pospolita, ostrzygojad, płaskonos, podgorzałka, podróżniczek, rybitwa białoczelna, rybitwa rzeczna, siweczka obrożna, siweczka rzeczna, śmieszka, zimorodek, bocian czarny, czajka, rycyk. W okresie zimy występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego czapli siwej i krzyżówki.

Według danych literaturowych na odcinku rzeki od Dębina do Płocka można spotkać ptaki lęgowe: płaskonosa, nurogęś, ostrygojada, siweczkę obrożną i rzeczną, brodzca piaskowego, mewę pospolitą i czarnogłową, rybitwę zwyczajną i białoczelną, jaskółkę brzegówką i podróżniczkę. Wśród gatunków przelotnych pojawiają się: perkoz dwuczuby, łąbądź niemy, czernica, bocian czarny. W okresie zimowym występują: gągoł i bielik, czapla siwa. W dolinie Wisły zarejestrowano 107 gatunków lęgowych należących do 4 kategorii zagrożenia oraz 31 gatunków niezagrożonych. W tym zaobserwowano 8 gatunków uwzględnionych w polskiej czerwonej Księdze: bąk, ohar, świstun, błotniak zbożowy i łąkowy, ostrygojad, siweczka obrożna, rybitwa białoczelna. Wymienione gatunki zagrożone są wyginięciem, przyczyną tego stanu jest postępujący w wyniku regulacji rzek zanik ich naturalnego siedliska lęgowego – piaszczystych wysp, które są najcenniejszym typem siedliska w dolinie Wisły.

Kampinoska Dolina Wisły (specjalny obszar ochrony siedlisk) – projektowany

Obszar obejmuje fragment naturalnej doliny rzeki Wisły (rzeki nizinnej o charakterze roztokowym) wraz z charakterystycznym strefowym układem zbiorowisk roślinnych reprezentujących pełne spektrum wilgotnościowe i siedliskowe w obrębie obu tarasów. Jednocześnie obszar jest fragmentem jednego z najważniejszych europejskich korytarzy ekologicznych.

Charakterystycznym elementem tutejszego krajobrazu są lasy lęgowe. Bezpośrednio z korytem Wisły związane są ginące w skali Europy nadrzeczne łągi wierzbowe i topolowe oraz łągi olszowo-jesionowe. Dopelnieniem krajobrazu leśnego tego obszaru są łągi wiązowo-jesionowe oraz grądy subkontynentalne. Zajmują one bardzo niewielkie powierzchnie głównie w strefie przejściowej pomiędzy dnem doliny, a jej wysokimi, partiami krańcowymi charakteryzującymi się mozaiką wąwozów erozyjnych i południową ekspozycją. Z działalnością dużej nieuregulowanej rzeki nizinnej nierozzerwalnie związane są starorzecza, zwane wiśliskami. Z innych, typowych dla rzek siedlisk przyrodniczych godne podkreślenia są ziołorośla nadrzeczne oraz muliste zalewane brzegi.

W obrębie doliny znaczący udział w krajobrazie mają łąki. Do najcenniejszych należą ekstensywnie użytkowane łąki rajgrasowe, łąki wiechlinowo-kostrzewowe oraz bardzo rzadkie w obrębie tarasu zalewowego zmiennowilgotne łąki trzęślicowe.

Luźne piaski akumulacyjne naniesione przez rzekę w obrębie tarasy zalewowej, porastają ciepłolubne murawy napiaskowe, reprezentowane m.in. przez murawy z lepnicą tatarską i lepnicą wąskopłatkową.

Różnorodność siedlisk warunkuje znaczne bogactwo gatunkowe zwierząt i roślin, w tym wielu chronionych i zagrożonych wymarciem. Na szczególną uwagę zasługuje ichtiofauna rzeki, która pomimo znacznego jej zanieczyszczenia jest bogata w gatunki. Przetrwała ona i utrzymuje się w stanie zdolnym do samoistnej regeneracji w przypadku zahamowania dalszego pogarszania się stanu siedlisk, w tym przypadku wód. W obrębie obszaru występuje jedna z najliczniejszych w Polsce populacji bolenia. Z korytem rzeki nierozzerwalnie

związane są stabilne i silne liczebnie populacje bobra oraz wydry. Starorzecza z kolei stanowią siedlisko życia dla kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej.

Obszar pełni kluczową rolę dla ptaków zarówno w okresie lęgowym, jak i podczas sezonowych migracji. Znaczna część gatunków wymienionych jest w I Załączniku Dyrektywy Ptasiej.

Obszar w dużej części położony w obrębie OSO "Dolina Środkowej Wisły" oraz obszarów chronionego krajobrazu - Nadwiślańskiego i Warszawskiego. Ponad połowa powierzchni obszaru objęta jest ochroną rezerwatową jako 6 istniejących i 2 projektowane rezerваты przyrody. Ponadto odcinek położony w sąsiedztwie Kampinoskiego Parku Narodowego wchodzi w skład międzynarodowego rezerwatu biosfery o nazwie "Puszcza Kampinoska".

- **pomniki przyrody**

Wg Rozporządzenia Nr 18 Wojewody Mazowieckiego z dnia 31 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody położonych na terenie powiatu sochaczewskiego (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 124, poz. 3633) na obszarze gminy Młodzieszyn znajduje się 5 pomników przyrody:

- w m. Janów – Ruszki drzewo grab pospolity (*Carpinus betulus*)
- w m. Janów – Ruszki drzewo jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*),
- w m. Janów – Ruszki drzewo dąb szypułkowy (*Quercus robur*),
- w m. Janów – Ruszki drzewo lipa drobnolistna (*Tilia cordata*),
- Kamion Poduchowny drzewo jałowiec pospolity (*Juniperus communis*).

- **użytki ekologiczne**

Wg Rozporządzenia Nr 30 Wojewody Mazowieckiego z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych w Nadleśnictwie Radziwiłłów (DUWM.2005.13.381) i Rozporządzenie Nr 27 Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 kwietnia 2005 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych w Nadleśnictwie Radziwiłłów (DUWM.2005.97.2666), na terenie gminy Młodzieszyn znajduje się 20 użytków ekologicznych o łącznej powierzchni 14,9 ha położonych w miejscowościach: Olszynki, Radziwiłka, Rokicina, Leontynów, Januszew, Bieliny, Nowa Wieś, Nowe Mistrzewice, Stefanów, Młodzieszyn.

Tej szczególnej formie ochrony podlegają tereny podmokłe, okresowo zalewane wodą, częściowo zadrzewione, obniżenie terenu z utrzymującą się wodą oraz teren zalany wodą ze stanowiskami roślin chronionych i ostojami płazów, ptaków i gadów.

Do form objętych ochroną na podstawie **ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r., poz.146 z późn. zm.) należą:

- **parki podworskie** położone na obszarach wsi, pokryte drzewostanem o charakterze parkowym, stanowiące pozostałość parków i ogrodów zakładanych w przeszłości wokół dworów szlacheckich i pałaców:
 - park dworski w we wsi Ruszki, o powierzchni 5,14 ha, utworzony w XIX w.,

- park krajobrazowy w Młodzieszynie, o powierzchni 4,80 ha, utworzony w XIX w.,
 - park dworski w Witkowicach utworzony w XIX w.
- Parki te zostały wpisane do rejestru zabytków.

Na podstawie *ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. Nr 121, poz. 1205 z późn. zm.) ochronie podlegają:

- grunty rolne stanowiące użytki rolne o klasie bonitacji II i III; wymagają uzyskania zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na przeznaczenie na cele nierolnicze,
- grunty leśne.

Na podstawie *ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne* (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 469) ochronie podlegają:

- strefy ochronne bezpośrednie dla ujęć wód podziemnych tj. dla ujęcia komunalnego w Młodzieszynie i Nowych Mistrzewicach.
- GZWP nr 215A - Subniecka Warszawska.

Na obszarze gminy występują siedliska wymienione w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2010 r. Nr 77, poz. 510 z późn. zm.) Do siedlisk wymienionych w cytowanym rozporządzeniu należą:

- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
- zalewane muliste brzegi rzek,
- ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe,
- zmiennowilgotne łąki trzęślicowe,
- ziołorośla nadrzeczne,
- niżowe świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
- grąd subkontynentalny,
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe,
- łąkowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe.

10. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy Młodzieszyn nie występują naturalne zagrożenia geologiczne.

11. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA

Złóża kopalin

Na terenie gminy występują złoża kopalin pospolitych – kruszywa naturalnego (piasków, żwirów). Według danych Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie zamieszczonych w opracowaniu „Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2013r. na terenie gminy Młodzieszyn udokumentowano następujące złoża:

1. Piaski i żwiry:

- Juliopol - zasoby geologiczne bilansowe 8 tys. ton, złożę z którego wydobyć zostało zaniechane,
- Juliopol II - zasoby geologiczne bilansowe 32 tys. ton, złożę z którego wydobyć zostało zaniechane,
- Mistrzewice Nowe - zasoby geologiczne bilansowe 2279 tys. ton, złożę z którego wydobyć zostało zaniechane,
- Mistrzewice Nowe II - zasoby geologiczne bilansowe 398 tys. ton, złożę z którego wydobyć zostało zaniechane,
- Mistrzewice Stare - zasoby geologiczne bilansowe 60 tys. ton, złożę z którego wydobyć zostało zaniechane,
- Mistrzewice Stare II p. A - zasoby geologiczne bilansowe 247 tys. ton, zasoby przemysłowe 247 tys. ton, złożę z którego wydobyć zostało zaniechane,
- Mistrzewice Stare II p. B- zasoby geologiczne bilansowe 58 tys. ton, złożę z którego wydobyć zostało zaniechane,
- Nowa Wieś – zasoby geologiczne bilansowe 980 tys. ton, zasoby przemysłowe 69 tys. ton; złożę zagospodarowane, eksploatowane okresowo,
- Nowa Wieś – pole NW – zasoby geologiczne bilansowe 188 tys. ton, złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo,
- Nowa Wieś II – zasoby geologiczne bilansowe 750 tys. ton, zasoby przemysłowe 750 tys. ton; złożę zagospodarowane, eksploatowane okresowo,
- Nowa Wieś III – zasoby geologiczne bilansowe 387 tys. ton, złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo.

2. Torfy:

- Kanał Bieliński – zasoby bilansowe 358,20 tys. m³ (w złożu występują borowiny), złożę o zasobach rozpoznanych wstępnie

3. Surowce ilaste ceramiki budowlanej

- Budy Stare – zasoby geologiczne bilansowe 1236 tys. m³, złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo
- Łęg – zasoby geologiczne bilansowe 1315 tys. m³, złożę o zasobach rozpoznanych szczegółowo.

Wody podziemne

Obszar gminy Młodzieszyn znajduje się w granicach GZWP – Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 215A. Jest to zbiornik wód porowych występujących w osadach trzeciorzędowych wyróżnionych jako Subniecka Warszawska. Średnia głębokość ujęć czerpiących wodę z tej jednostki wynosi 160 m. Znaczna głębokość zbiornika decyduje o stosunkowo dobrej izolacyjności wód od powierzchni oraz średniej i dużej ich waloryzacji (małej wrażliwości na wpływ czynników antropogenicznych). Struktury hydrogeologiczne są dobrze izolowane na terenie wysoczyzny, natomiast w dolinie Wisły wody podziemne są niskiej jakości – III klasa.

Główny użytkowy poziom wodonośny znajduje się w utworach czwartorzędowych. Charakteryzuje się on dobrym stopniem izolacji od wpływu zanieczyszczeń mogących przedostawać się z powierzchni terenu. Poziom wodonośny jest dobrze izolowany, odporny na skażenia antropogeniczne, stopień zagrożenia wód podziemnych jest mały.

Czwartorzędowy poziom wodonośny odznacza się znaczną zmiennością w rozprzestrzenieniu poziomym i pionowym warstw wodonośnych oraz zmiennością wykształcenia litologicznego.

Występują w nim następujące warstwy wodonośne:

- I. warstwa przypowierzchniowa o zmiennej miąższości, bez znaczenia użytkowego i ujmowana przez studnie kopane, zwierciadło wody stabilizuje się na poziomie od 7 m do 10 m powyżej zwierciadła drugiej warstwy tj. na rzędnej 79–81 m n.p.m.,
- II. warstwa reprezentowana przez żwiry i piaski fluwioglacjalne na głębokości od 10 m do 30 m pod łąkami i mułkami zastoiskowymi o miąższości od 13 m do 19,5 m, z której woda ujmowana jest przez studnie wiercone, o wydajności zróżnicowanej od 16 - 33 m³/h; zwierciadło wody napięte stabilizuje się na głębokości 10-12 m na rzędnych 69,5 – 72,0 m n.p.m.

Z wód zalegających w utworach poziomu czwartorzędowego korzysta się na potrzeby zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy, działalności gospodarczej i rolniczej oraz do celów przeciwpożarowych.

Ustalone decyzją z 1996 r. Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa zasoby eksploatacyjne wód podziemnych dla rejonu Młodzieszyn wynoszą 1082 m³/h, przy S= 1,9-3,2 m.

Na terenie gminy znajdują się 2 ujęcia wód czwartorzędowych, będące podstawą wodociągów gminnych i służące do zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę:

- Młodzieszyn, składające się z dwóch studni:
 - studnia nr 1A o głębokości 31,0 m i wydajności eksploatacyjnej Q=540,0 m³/h przy S=1,8 m,
 - studnia nr 2 o głębokości 29,5 m i wydajności eksploatacyjnej Q=65,0 m³/h przy S=2,7 m.
- Mistrzewice Nowe:

- studnia nr IV o głębokości 53,0 m i wydajności eksploatacyjnej $Q=87,0 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S=10,7 \text{ m}$.

W ramach monitoringu wód podziemnych województwa mazowieckiego na terenie gminy Młodzieszyn prowadzone były badania wód podziemnych do 2012 r. w dwóch punktach badawczych, od roku 2013 r. w jednym punkcie badawczym.. Ocena jakości wód podziemnych w tych punktach wykazała :

- otwór nr 57 w m. Młodzieszyn, JCWPd 81, czwartorzędowy poziom wodonośny:
 - klasa wód w roku 2007, 2010 i 2012 – III (wody zadawalającej jakości),
- otwór nr 2164 w m. Kamion, JCWPd 47, czwartorzędowy poziom wodonośny
 - klasa wód w roku 2007, 2010 – IV (wody niezadawalającej jakości),
 - klasa wód w roku 2012, 2013 – III (wody zadawalającej jakości).

Kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Nie występują.

12. TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Istniejące tereny wydobywania surowców mineralnych (kopalin pospolitych, głównie piasku) obejmują tereny i obszary górnicze wskazane na rysunku Studium:

- *aktualne* – Nowa Wieś II, Mistrzewice Nowe II, Nowa Wieś A pole wschód, Nowa Wieś A pole zachód, Nowa Wieś III, Juliopol II, Mistrzewice Stare,
- *zaniechane* – Juliopol II, Nowa Wieś, Mistrzewice Stare II – pole A, Mistrzewice Stare II – pole wschodni, Mistrzewice Stare II – pole zachodni, Nowa Wieś II, Mistrzewice Stare II – pole B zachodni, Mistrzewice Stare II – pole B wschodni.

13. STAN SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPORZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

Infrastruktura techniczna

Wywiera znaczny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy i przestrzenny gminy. Inwestycje z zakresu infrastruktury często przesądzają na długi okres o kierunkach i tempie rozwoju gminy. Rozwój nowoczesnej infrastruktury pozwala na szybkie wychodzenie z opóźnienia gospodarczego.

Infrastruktura techniczna spełnia szereg funkcji:

- lokalizacyjną: wpływa na rozmieszczenie obiektów produkcyjnych, steruje osadnictwem
- integracyjną: aktywizuje działania społeczno-gospodarcze
- zaopatrzeniową: dostarczenie wody, energii.

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Młodzieszyn jest zaopatrywana w wodę z dwóch stacji wodociągowych w miejscowościach Młodzieszyn (wydajność 1100m³/d, rozbiór 287m³/d) i Nowe Mistrzewice (wydajność 926m³/d, rozbiór 287,5m³/d). W roku 2012 ponad 80% ludności mogło korzystać z sieci wodociągowej, co oznacza, że poziom zwodociągowania Gminy Młodzieszyn jest wysoki. Stan ujęć, stacji wodociągowych i sieci wodociągowej jest dobry; stacje posiadają rezerwy w wysokości ok. 70%.

Na koniec 2012 roku na obszarze Gminy Młodzieszyn funkcjonowała instalacja wodociągowa o łącznej długości 110,6 km prowadząca do 1478 budynków mieszkalnych. Ilość dostarczonej wody wynosiła łącznie 162,4 dam³. W 2015r. 185,7dm³.

Tabela 45 Wodociągi

Jednostka terytorialna	długość czynnej sieci rozdzielczej			połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania			woda dostarczona gospodarstwom domowym		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	km	km	km	szt.	szt.	szt.	dam3	dam3	dam3
MAZOWIECKIE	40076,3	41077,6	41729,8	675287	693718	703576	188825,5	192712,4	191265,5
Powiat sochaczewski	1143,6	1148,7	1157,2	17234	17574	17865	2798,4	2955,9	3188,6
Młodzieszyn	110,2	110,6	110,6	1490	1510	1478	143,0	154,2	162,4

Źródło: GUS

Tabela 46 Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca

Jednostka terytorialna	zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca			zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	m3	m3	m3	m3	m3	m3
MAZOWIECKIE	35,9	36,5	36,1	27,7	28,3	29,9
Powiat sochaczewski	32,9	34,7	37,5	31,3	35,3	39,5
Młodzieszyn	25,7	27,5	29,1	25,7	27,5	29,1

Źródło: GUS

Gospodarka ściekowa

Na terenie gminy Młodzieszyn funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków zlokalizowana we wsi Młodzieszyn o przepustowości Q=600 m³/d. Ilość dostarczanych ścieków wynosi ok. 96m³/d, oczyszczalnia posiada rezerwę ok. 80%. Z sieci kanalizacji sanitarnej w 2013 r. z korzystało zaledwie 10,2% ludności gminy.

Tabela 47 Kanalizacja

Jednostka terytorialna	długość czynnej sieci kanalizacyjnej		połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania		ścieki odprowadzone		ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	
	2009	2012	2009	2012	2009	2012	2009	2012
	km	km	szt.	szt.	dam3	dam3	osoba	osoba
MAZOWIECKIE	9695,4	12109,4	241230	294356	193817,9	198776	3178881	3378033
Powiat sochaczewski	146,5	175,9	4697	4964	1608,1	1369	36481	37340
Młodzieszyn	6,2	7,5	172	170	23,0	23	547	565

Źródło: GUS

Sieć gazowa

Mieszkańcy gminy korzystają z gazu płynnego w butlach. Na terenie gminy brak sieci gazu przewodowego. Brak też zainteresowania i działań zmierzających do jej realizacji. Według dawnej koncepcji gazyfikacji istnieje możliwość budowy gazociągu wysokiego ciśnienia od gazociągu relacji Gąbin – Iłów – Sochaczew lub doprowadzenie gazociągu średniego ciśnienia z Sochaczewa.

Sieć elektroenergetyczna

Przez teren gminy Młodzieszyn prowadzone są ponadlokalne liniowe systemy infrastruktury technicznej, powodujące ograniczenia w zagospodarowaniu terenów:

- linie elektroenergetyczne napowietrzne najwyższych napięć (NN) 400kV relacji Płock – Rogowiec, Płock – Ołtarzew,
- linie elektroenergetyczne napowietrzne najwyższego (NN) napięcia 220 kV relacji Podolszyce – Mory, Sochaczew – Konin,
- linie elektroenergetyczne napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV relacji Szkarada – Sochaczew, Wyszogród – Sochaczew,
- linie elektroenergetyczne napowietrzne średniego napięcia 15 kV
- linie elektroenergetyczne napowietrzne niskiego napięcia 0,4 kV,

Sieć teletechniczna

Na terenie gminy Młodzieszyn dostępna jest telefonia przewodowa. Gmina ma zasięg również do rynków operatorów telefonii komórkowej funkcjonujących na rynku polskim. Na terenie gminy funkcjonuje 5 stacji bazowych telefonii komórkowej: cztery w miejscowości Młodzieszyn, jedna w miejscowości Witkowiec.

Sieć ciepłownicza

Na terenie gminy brak jest centralnych systemów zaopatrzenia w ciepło. W budynkach mieszkalnych jednorodzinnych, zakładach usługowych i urzędach źródłem ciepła są indywidualne kotłownie zasilane gazem płynnym, olejem lub paliwami stałymi

Melioracje

W obszarze gminy Młodzieszyn powierzchnia zmeliorowanych gruntów rolnych wynosi 1829 ha, zdrenowanych 1182 ha, co stanowi około 38,5% użytków rolnych.

Urządzenia melioracji podstawowych to: wały przeciwpowodziowe (Wał Lewy rzeki Wisły, Prawy rzeki Bzury i Lewy rzeki Bzury) oraz urządzenia melioracji szczegółowych - głównie rowy. Kanały: Arciechowski, Januszewski, Bieliński, Mistrzewicki, Żuków – Skutki, Giżycki i Lubiejewski stanowią śródlądowe wody płynące istotne dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa.

Mała retencja reprezentowana jest przez zastawkę na rowie Lż22 w Janowie Ruszkach.

Gospodarka odpadami stałymi

Gmina Młodzieszyn nie posiada własnego składowiska odpadów. Odpady wywożone są na wysypisko w Płocku. Sukcesywnie prowadzona jest segregacja odpadów - na terenie gminy rozstawiono pojemniki na odpady, mieszkańcy otrzymują worki na szkło, papier i plastiki oraz kontener na odpady zmieszane. Obecnie około 80% gospodarstw objętych jest selektywną zbiórką odpadów.

Komunikacja

Układ komunikacyjny w gminie Młodzieszyn obejmuje drogę krajową, drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Przez teren gminy biegną: droga krajowa Nr 50, drogi wojewódzkie Nr 575 Płock – Kazuń i Nr 577 Łąck – Ruszki oraz 4 drogi powiatowe. Przy tych drogach głównie zlokalizowane jest budownictwo mieszkaniowe i usługi.

Sieć dróg lokalnych jest średnio rozwinięta. Drogi gminne stanowią 40% całej sieci drogowej gminy, która ze względów finansowych rozwija się powoli. Średniorocznie ciąg komunikacyjny zwiększa się o 0,5 km. Ich długość wynosi 42, km, z czego drogi o nawierzchni bitumicznej mają długość 21,2 km, drogi o nawierzchni twardej - 3 km; drogi o nawierzchni gruntowej – 17,8 km). Drogi gminne posiadają nawierzchnię bitumiczną, z kolei drogi wewnętrzne gruntową. Stan dróg można określić jako niezadowalający. Wskaźnik nasycenia terenu drogami w gminie Młodzieszyn wynosi 0,42 km dróg na km² powierzchni gminy.

Korzystna dostępność komunikacyjna gminy Młodzieszyn związana jest z bliskim sąsiedztwem tras międzynarodowych E-2 i E-8. Droga E-2 wiedzie z Poznania poprzez Warszawę

do Terespoła, natomiast E-8 z Wrocławia poprzez Warszawę do Białegostoku. Duże znaczenie nadało drodze krajowej nr 50 wiodącej do Płońska i do trasy E-7 na Gdańsk, wybudowanie nowego mostu na rzece Wiśle w Wyszogrodzie, obwodnicy Sochaczewa i obwodnicy Młodzieszyna. Ogromne znaczenie dla rozwoju gminy ma autostrada A2.

Droga krajowa Nr 50 wraz z mostem na rzece Wiśle w Wyszogrodzie stanowi część tak zwanej „dużej obwodnicy Warszawy”. Ponadto jest częścią szlaku Via Baltica łączącego Czechy i południe Polski z krajami nadbałtyckimi. Wzdłuż drogi krajowej Nr 50 znajdują się drogi serwisowe, chodniki, bezpieczne przejścia dla pieszych i ścieżki rowerowe.

Przez gminę Młodzieszyn nie przebiegają linie kolejowe.

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Na terenie gminy Młodzieszyn występują inwestycje o znaczeniu ponadlokalnym zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego i programów zadań rządowych służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym i wojewódzkim:

- droga krajowa Nr 50, drogi wojewódzkie Nr 575 i Nr 577,
- linie elektroenergetyczne napowietrzne najwyższych napięć 400kV relacji Płock – Rogowiec, Płock – Mościska,
- linie elektroenergetyczne napowietrzne wysokiego napięcia 220 kV relacji Konin – Mory, Konin – Sochaczew,
- linie elektroenergetyczne napowietrzne wysokiego napięcia 110 kV relacji Szkarada – Sochaczew, Wyszogród – Sochaczew,
- rurociąg produktów naftowych z infrastrukturą towarzyszącą,
- rezerwa terenowa dla systemów kolejowych.

15. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Północna granica gminy biegnie po rzece Wiśle na odcinku od jej 586,6km do 591,5km. Teren obejmujący min. wsie Januszew, Łęg – Januszew, Kamion oraz teren wzdłuż rzeki Bzury aż do wsi Witkowice i Nowe Mistrzewice położony jest w obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi (obszarze chronionym obwałowaniami, narażonym na zalew w przypadku nieskuteczności istniejących zabezpieczeń np. przerwanie wału czy przelanie się wody przez koronę wału). Na terenie gminy Młodzieszyn obwałowanie rzeki Wisły ma długość około 5,75 km, wysokość względną około 4 – 5 m, jego stan techniczny jest dobry, spełnia wymogi dla budowli hydrotechnicznej klasy II, chroni dolinę przed zalewem wodą o prawdopodobieństwie występowania 1%.

W opracowanym przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej – Etap III rzeka Wisła” określono obszary – zasięgi zalewu, położone w pobliżu rzeki, zagrożone zalaniem w przypadku

pojawienia się wezbrań. Wyznaczono min. przestrzenny zasięg zalewów dla wód o prawdopodobieństwie pojawienia się raz na 100 lat ($p = 1\%$) oraz raz na 20 lat ($p = 5\%$) a dla terenów wymagających szczególnej ochrony zasięg zalewów dla wód o prawdopodobieństwie pojawienia się raz na 200 lat ($p = 0,5\%$).

Na terenie gminy Młodzieszyn rzędne zwierciadła dla wody $p=1\%$ i $p=5\%$ są bardzo bliskie, prawie się pokrywają.

Rzędne wód na obszarze gminy Młodzieszyn o prawdopodobieństwie występowania:

- raz na 200 lat ($p=0,5\%$) kształtują się na poziomie:
 - 351,47 km rzeki (586,60 km wg RZGW): 68,39 m n.p.m.,
 - 347,14 km rzeki (590,00 km wg RZGW): 67,60 m n.p.m.,
- raz na 100 lat ($p=1\%$) kształtują się na poziomie:
 - 351,47 km rzeki (586,60 km wg RZGW): 68,13 m n.p.m.,
 - 347,14 km rzeki (590,00 km wg RZGW): 67,32 m n.p.m.,
- raz na 20 lat ($p=5\%$) kształtują się na poziomie:
 - 351,47 km rzeki (586,60 km wg RZGW): 67,44 m n.p.m.,
 - 347,14 km rzeki (590,00 km wg RZGW): 66,61 m n.p.m..

Wschodnia granica gminy biegnie wzdłuż rzeki Bzury na odcinku od jej ujścia do około 22,8 km. Tereny na lewym brzegu rzeki położone są w obszarze narażonym na niebezpieczeństwo powodzi. Na terenie gminy obwałowanie rzeki Bzury ma długość 5,23 km (wał prawy 1,35 km, wał lewy 3,88 km) oraz wysokość względną około 4 – 6 m, jego stan techniczny jest dobry, spełnia wymogi dla budowli hydrotechnicznej klasy II, chroni dolinę przed zalewem wodą o prawdopodobieństwie występowania 1%. Obwałowania ciągną się od ujścia do miejscowości Witkowice, obejmując jedynie jej północną część.

W opracowanym na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie „Studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej rzeki Bzury – Etap I (uzupełnienie do „Studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – Etap I”) wskazano:

- obszary potencjalnego zagrożenia powodzią
- zasięgi wielkiej wody o prawdopodobieństwie 0,5%, 1% i 5%

Obszary potencjalnego zagrożenia powodzią występują głównie u ujścia rzeki w rejonie miejscowości Łęg – Januszew.

Granice zasięgu zalewów dla wód o prawdopodobieństwie pojawienia się raz na 200 lat ($p = 0,5\%$), raz na 100 lat ($p = 1\%$) oraz raz na 20 lat ($p = 5\%$) przebiegają bardzo blisko siebie i obejmują tereny położone w dolinie rzeki ciągnące się od rejonu miejscowości Witkowice, przez Mistrzewice do miejscowości Bibiampol.

Obecnie dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi są opracowywane mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego według, których będzie prowadzona ochrona przed powodzią – zastąpią one dotychczasowe studia dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej. Zawarte w nich dane: obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego, zasięg powodzi, głębokość wody muszą być uwzględniane w decyzjach

– decyzje na obszarach wskazanych na mapach muszą uwzględniać poziom zagrożenia powodziowego.